

Pispalalainen

1/2009

VASTAVIRTA~KLUBI

MA-PE 16-02 | LA -SU 14-02

Maanantaisin häppärit koko päivän!

Tiistaisin tietokisa 21.30

TERASSI-PUB **YLÖKERTA** AVATTU!!!

Pispalan valtatie 39 • muu ohjelma - www.vastavirta.net

ENTISTÄ TANAKAMPI

Perinteiset Live Rapulaklupit sunnuntaisin

Tahmelan viertotie 2

puh. 222 3353

avoinna ma-to 15-24

pe 15-01, la 12-01, su 12-23

Pispalalainen 1/2009

Päätoimittaja

Hannu T. Sepponen

Toimitussihteerit

Janne Rahkila

Ismo Torvinen

Toimituskunta

Ilpo Mikkonen

Veikko Niskavaara

Asko Parkkonen

Janne Rahkila

Nelli Salmi

Marita Sandt

Hannu T. Sepponen

Mårten Sjöblom

Ismo Torvinen

Avustajat

Janette Hannukainen

Sanna Rissanen

Kansikuvat

Ari Johansson (etukansi)

Ilpo Mikkonen (takakansi)

Taitto

Nelli Salmi

Painopaikka

Tampereen offsetpalvelu Oy

Painosmäärä

4200 kpl

Julkaisija

Pispalan kumppanuusverkosto

Jakelu

Suur-Pispalan alue

Pispalan verkkosivut

www.pispala.fi

Pispalalainen verkossa

www.pispala.fi/pispalalainen

Lisää Pispala -juttuja

www.mansetori.fi/pispala

pispalalainen@gmail.com

kirjastotalo

Tahmelankatu 14

33240 Tampere

Pispalassa on suuria odotuksia menossa olevan uuden asemakaavoituksen suhteen. On myös osin ristikkäisiä toiveita. Samalla toivotaan, että lupaus asukkaiden mielipiteen kuulemisesta pitää loppuun saakka. Lisätukea tälle antavat viime vuonna tehdyn asukaskyselyn tulokset. Nyt tarvitaan edelleen aktiivisuutta ja virkamiestyön seuranta. Pispalalaisten on myös hyvä avoimen keskustelun kautta sovittaa näkemyksiään yhteen painostusvoiman lisäämiseksi.

Joskus on sanottu, että Pispala on kuin vapaavaltio. Voinee vertauksin ajatella, että olemme myös kuin vapaapalokunta, joka toimii silloinkin kun palolaitosta saneerataan. Vaikuttamalla aktiivisesti kaavoitukseen annamme esimerkkiä muuallekin.

Hannu T. Sepponen

Sisällys

Pääkirjoitus.....	3
Pispala säilyköön moniarvoisena.....	4
Kulttuuria palkittiin ja tuettiin.....	6
Keväästä syksyyn.....	7
Rukinpyörät liikkuvat taas.....	8
Pispalan keskuspuisto.....	9
Suomalaisen saunan päivä.....	10
Pispalan musiikkiyhdistys 10 vuotta.....	10
Kumppanuudesta voimaa.....	11
Lukumaratoni.....	12
Runotulet hehkuivat.....	13
Pispalan asemakaavoitus.....	14
Suojelumerkinnot ja rakennusoikeus.....	15
Osallisyhmien jäsenet.....	16
Asemakaavoitus Santalahdessa.....	17
Santalahti on osa Pispalaa?.....	18
Asukkailta kysyttiin.....	19
Kasvimaat voidaan säilyttää.....	20
Kierrätyspiste katosi.....	20
Mitä tapahtuu A-killan talolle?.....	22
Valtaajat liikkeellä.....	23
Karnevaaleilla kajahtaa.....	24
Kyläkuvaaja 80 v takaa.....	26
Black Motor.....	29
Pispalan yrittäjiä.....	30
Urheiluhistoriaa.....	32
Tahve täytti 90.....	33
Pispalan vappujuhla.....	35
Uusi teatteri.....	36
Taide Tahtoo Tarttua.....	37
Kuvaajamme palkittiin.....	38
Akseli Perä-Rouhu ja Flamma.....	40
In Memoriam.....	42
Leena Mattila.....	44
Näin hän sen näki.....	46

PISPALA SÄILYKÖÖN MONIARVOISENA

Antti Valtakarille Pispalan viehätysten salaisuus on moniarvoisuus ja monimuotoisuus, jotka ovat säilyneet kaupunginosassa. Valtakari valittiin hiljattain asukas-yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi. Hän toivoo yhdistyksen toiminnan edistävän asukkaiden kanssakäymistä ja vuorovaikutusta.

Valtakari on siviilissä nanotekniikkayritys Amroy Europan toimitusjohtaja. Vaimo työskentelee Hervannassa Nokialla, pienimmät lapset asuvat kotona ja kaksi, jo aikuista, pitävät huolta siurolaisesta remonttitalosta.

Valtakarit muuttivat Pispalaan vasta viime syksynä. Heti kärskeen hän kiinnitti huomiota, kuinka luontevasti ihmiset tunnistavat toisensa, morjestavat ja vaihtavat kuulumisia arkisissa tilanteissa. Sosiaalisuuden määrän perusteella ei ihan heti huomaisi, että ollaan Hämeessä. Alkujaan eteläkarjalainen Valtakari tunnisti jo 80-luvun alussa Pirkanmaalle muuttaessaan seudun olevan toista maata. Silläkin perusteella Pispala tuntuu aika omintakeiselta.

-Toisaalta nyt Tampereelle muutettua koko paikkakunta on tehnyt muutakin hyvin myönteisen vaikutuksen. Talvella aamulenkillä käydessä, jo kuuden aikaan, olivat miehet laittamassa luisteluratoja kuntoon. Kentätkään eivät olleet retuperällä.

Puutaloympäristö ja pohjoishämäläinen maisema ovat olleet Antille tuttuja yli neljännesvuosisadan. Vanhassa Siurossa asuttiin kahdessa remonttia vaatineessa puutalossa, joten vanhojen talojen edellyttämä työpanos on tuttua.

Perheen elämäntilanne alkoi vaatia muuttoa Tampereelle. Mieleinen paikka löytyi Mäkikadun ja Kannaksenkadun kulmatontilta. Pariskunnan ja lasten lisäksi on tilaa mummulle.

Avoimet pihat herättävät keskustelua

Valtakarin mielestä lasten eläminen erilaisten ihmisten ja perheiden yhteisössä on mitä parhainta kasvamista moniarvoisuuteen.

-Ehkä juuri pienten lasten kannalta Pispala on aivan erinomainen valinta. Täällä kadut ja pihat ovat vielä lasten luonnollisia yhteisiä olinpaikkoja.

Luonnollisen kanssakäymisen ja vuorovaikutuksen säilyminen sekä niiden lisääminen on Antti Valtakarin ajatuksissa keskeinen tavoite asukas-yhdistyksen toiminnoissa. Sama ajatus saisi olla myös rakennussuunnittelussa keskeisellä sijalla. Valtakari uskoo, että tältä pohjalta virkamiesten kanssa keskustelu kaavoituksen tulevaisuudesta saisi uutta sisältöä. Esimerkiksi pihojen säilyminen mahdollisimman avoimena ja eristäytymisen välttäminen ovat asioita, jotka ovat Antin sydäntä lähellä.

Valtakari on saanut sen vaikutelman, että kaavoituksen ja ympäristön kehittämisessä kiinteistönomistajien ja asukas-yhdistysaktiivien näkemykset ovat huomattavasti lähempänä toisiaan kuin on tavattu nähdä. Joka tapauksessa molempien osapuolten tarkoitukset ovat hyvät.

Antti Valtakari osallistui kevään siivoustalkoisiin Tahmelan rannassa.

Haaveet todeksi

Valtakarin mielestä kaupungilla on kiitettävä toimintamalli nykyisessä kaavoituksessa kuunnella asukkaiden mielipiteitä ja toiveita. Nähtäväksi toki jää, kuinka toiveet otetaan huomioon.

- Kun Pispalan viehätysvoima perustuu ainutlaatuisen monipuolisuuteen, tulisi esimerkiksi kilpailu rakennusoikeuksista osata suhteuttaa kokonaisuuteen. Pispala saisi myös jatkossa säilyä paikkana, jossa lasten on hyvä kasvaa ja ihmisten yleensä tavata toisiaan.

Antti pitää tärkeänä viljelymaiden säilymistä ja Tahmelan rannan käyttöä. Hänen lempiajatuksenaan olisi ravustuksen ja rapujuhlien aikaansaaminen. Siitä voisi tulla uusi tapahtuma vilkkaaseen paikalliselämään. Ravustus on Antille ennestään tuttua. Aikanaan ekonomi Valtakari on harjoittanut rapuviljelmää. Antin rapuja elelee yhä Kokemäenjoen vesistössä.

Teksti: Hannu Koskinen
Kuvat: Antero Tenhunen, Irma Rantonen

Ohjaaja Mansi Styczille myönnettiin 10 000 euron kulttuuripalkinto 30 vuotisesta toiminnastaan teatterityön parissa.

PISPALAN KULTTUURIA TUETTIIN JA PALKITTIIN

KULTTUURIPALKINTO

Pispalan vanhan palokunnan talossa toimivan nukketeatteri Mukamaksen johtaja ja ohjaaja Mansi Stycz palkittiin 10.000 euron kulttuuripalkinnolla. Kulttuuripalkinnon perusteluissa mainitaan hänen tekemänsä vaativa teatterityö sekä oivaltava taidekasvatus. Styczin mielestä aikuisen on tunnettava vastuunsa ja tiedettävä, mikä on lapselle parasta.

Toivotaan, että pispalalaiset lastensa kanssa löytävät entistä useammin tiensä teatteriin.

MYÖNNETTY APURAHAT

Fil. Maist. Satu Kankkonen sai 11.000 euron apurahan väitöskirjatyöhön, joka käsittelee Pispalan ja sen asukas-yhteisön identiteetin muotoutumista vuosina 1890-1937. On hyvä tietää asuinalueensa menneisyydestä. Näin ymmärrämme paremmin myös nykyisyyttä.

Pispalalainen onnittelee palkittuja ja toivottaa apurahan saajille menestystä.

Kuvassa apurahojen saajat (vas.) Hannu Koskinen, Satu Kankkonen ja Karoliina Hannula.

Pispalalaiset jäävät mielenkiinnolla odottamaan väitöskirjan valmistumista.

Kurpitsaliikkeen puheenjohtaja Karoliina Hannula vastaanotti 2.000 euron apurahan juhannusmarkkinoiden, sekä koko perheen kekrijuhlien järjestämiseen. Nämä tapahtumat Tahmelan kasvimaiden vieressä vahvistavat viljelytoiminnan jatkuvuutta.

Toivotaan mahdollisimman monen tahmelalaisen ja pispalalaisen, sekä kaikkien kaupunkilaisten runsasta osanottoa näihin tilaisuuksiin.

Hannu Koskinen ja Ansiokallion kyläyhteisö vastaanotti 2.000 euron apurahan Pispalan Tahmelan puoleisen pulteraiidan kunnostustyöhön. Tämä työ on aloitettu viime syksynä ja se tapahtuu Museoviraston ja Tampereen kaupungin puisto-osaston ohjeistuksella.

Museovirastolla on käynnistymässä ”Adoptoi muistomerkki”-hanke, jossa pulteraiidan kunnostustyö on mukana. Hankkeen tarkoituksena on tuoda muinaismuistot tutuksi alueiden asukkaille ja osaksi heidän lähiympäristöään. Ajatus on, että asukkaat voisivat itse suorittaa hoitotöitä muinaiskohdeasiantuntijoiden opastuksella.

"KEVÄÄSTÄ SYKSYYN"

Teksti: Mårten Sjöblom
Kuvat: Ilpo Mikkonen

"Keväästä syksyyn" on video-dokumenttiprojekti, jossa tallennetaan yhden kasvukauden tapahtumia Tahmelan viljelypalstoilla. Palstaviljelyharrastukseen tutustutaan viljelijöitä jututtaen.

Lasten kuvausryhmä haastaa aikuisten kuvausryhmän, kameraa leikkivene.

Kuvaukset aloitettiin huhtikuussa ennen lumien sulamista, ja tähän mennessä on mm. kuvattu tuhkanlevitys- ja rannansiivoustalkoita sekä tietenkin tarinointia viljelijöiden kanssa maan kääntämisen lomassa.

Tavoitteena on palstaviljelyn ja sen perinteen tallentaminen sanoin ja kuvin sekä alueen arvojen dokumentointi.

Ryhmän yhtenä toiveena on erityisesti kaavoituksellisesti uhanalaisen palstaviljelyalueen uhan poistaminen ennen kaavoituksen alkua. Tähän tarvitaan muutakin kuin dokumentointia.

Hyvin ja monipuolisesti taltioitu tieto voi parhaimmillaan toimia tarvittavana innoittajana päätöksenteossa.

Palstaviljelyalueella kuvausryhmä liikkuu viikoittain, tiistaisin alkaen kello 18 ja lauantaisin alkaen kello 13. Jos tallennustyö ei tunnu merkitsevältä, uskomme ja toivomme, ettemme ole häiriöksi.

Dokumenttiprojektin toteuttavat Pispalan Kumppanuus ry, Kurpitsaliike ry ja Asemakaavoituksen Ranta- ja kasvimaatyöryhmät.

Jos haluat osallistua kertomalla omista palstakokemuksistasi tai sinulla on ystävä tai tuttava, jolla olisi tarinoita ryytimaista vuosikymmenten takaa, ota yhteyttä! Puhelimella: 03-2123 213, Sähköpostilla: marten.sjoblom@maru.fi Kirjeellä: Mårten Sjöblom, Hiidenkatu 10, 33240 Tampere

Muhevan maan muokkausta. Tuhkan levitystä lumen pinnalle.

Rukinpyörät liikkuvat taas!

- Jo alle 10-vuotiaana olin aivan haltioitunut kaikista tulevista juhlista ja aloin valmistautua niihin jo viikkoja ja kuukausia aiemmin. Tein käsin kaiken juhlarekvisiitan, muun muassa suvun joulu-koristeet, kertoo Pispalan juhannus-markkinoiden järjestäjä Karoliina Hannula.

Kulloisenkin juhlan teema, tunnelma ja värit haetaan pitkälti senhetkisestä luonnontilasta. - Juhlissa on mielestäni ilmoituksista lähtien säilytettävä visuaalisesti yhdenmukainen teema.

Näin ihmiset ja perheet voivat kohdata yhteisesti samanlaisessa, viihtyisässä, arjen ulkopuolella olevassa tilassa. Keskikesän juhlaan liittyy erityisesti se, että ihmiset ovat iloisia ja liikkeellä.

Kolmannet juhannusmarkkinat

Tämän vuoden juhannusmarkkinat ovat jo kolmannet Tahmelan rannassa, ja ne on aina järjestetty viikkoa ennen juhannusta, jännittävän odotuksen ilmapiirissä.

- Tahmelan rannan idylliset ja kauniit maisemat kutsuivat tällaisia keskikesän juhlia. Täällä ovat läsnä kaikki

elementit. On maata, ilmaa riittää, tultakin tarvittaessa ja tietenkin vettä!

Tämän vuoden juhlia järjestee parinkymmenen hengen porukka. Sana on kiirinyt, ja ihmiset ovat ottaneet yhteyttä juhlien järjestämisen puitteissa jo hyvissä ajoin. Halukkaita esiintyjä, luennoitsijoita, käsityöläisiä ja tapahtuma aktiiveja mahtuu silti vielä mukaan.

Keskikesän Neito saapuu

Tänä vuonna juhlat leviävät Kurpitsatalon ympäristöstä laajemmalle Tahmelan rantaan. Kurpitsan pihapiiriin pystytetään lasten juhannussalko ja Tahmelan uimarannalle aikuisten. Salkojen ympärillä kuullaan musiikkia ja nähdään tanssia sekä loitsitaan esiin järveltä saapuva Keskikesän Neito. Neidon saapumisen jälkeen kaksi soturimiestä työntää veteen kelluvan kokon.

Sadunhohdetta

- Teemme lähes kaiken rekvisiitan luonnonmateriaaleista: puusta, kivestä, sammaleesta, luusta, nahasta. Osa puvustuksesta kasvivärjätään, Karoliina kertoo.

Kurpitsatalon maisemista löytyy mm. Lastenmaa, puuhapajaja, tarinateatteria sekä taikoja tekevä Juhannusnoita. Peikot, menninkäiset ja taruolennot leikittävät ja askarruttavat lapsia. Lapset koristelevat myös oman juhannussalkonsa.

- Vastaan tapahtuman pääorganisoinnista; suunnittelen ja toteutan ilmoitukset, puvustukset, lavastuksen ja koko visuaalisen ulkoasun. Melkoisesti työtä kolmen lapsen äidille.

- Ydintöryhmämme hyvä henki auttaa päivinä, jolloin asiat kasautuvat niskaan. Tätä työtä tehdään sydämellä. Perusideana työryhmän toimimisen kannalta on toisen ihmisen huomioiminen.

Tervetuloa luontoa ja luonnonmukaisuutta kunnioittavaan tapahtumaan!

TAHMELAN RANNAN JUHANNUMARKKINAT SU 14.6. ALKAEN KLO 12

KAIKILLE:

- Musiikkia, laulua, tanssia
- Kojukujalla kädentöitä
- Keskikesän Neidon saapuminen
- Kelluva kokko

ERITYISESTI LAPSILLE:

- Kasvivärjätyn koto
- Kivipeikon paja
- Kesähengen maja
- Perholaakso
- Louhinkaisen lieskapaja
- Koiravaljakko ajelua

Miksi antaisimme rakentaa kasvimaalle?

Osa Pispalan kasvimaista, bussin kääntöpaikalta Kurpitsatalolle, on nykyisessä yleiskaavassa täydennysrakennus- aluetta. Vaarana on, että tämä vahvistetaan tekeillä olevassa asemakaavassa, jolloin rakennusliike rakentaisi alueelle 80-100 rivitaloasuntoa.

Miksi antaisimme sen tapahtua? Varsinkin nyt, kun kaupunkiviljely on suosiossa muuallakin, jopa maailman metropoleissa.

Otetaan vaikka Lontoo, jossa kaupunkiviljelyllä on pitkät perinteet ja jossa viljelystä pidetään tärkeänä yhteisöllisyyttä luovana tekijänä. Jopa niin tärkeänä, että sitä tuetaan hallituksen taholta. Meneillään oleva talouslama on vain lisännyt palstaviljelyn suosiota.

Viime vuonna järjestettiin konferenssi, jossa muun muassa keskusteltiin kaupunkiviljelyn merkityksestä lontoolaisten henkiseen ja fyysiselle terveydelle.

Kaupunkiviljelyllä on suosijansa myös New Yorkissa, jossa viljelystä tai kukkien istutusta on kokeiltu kaikissa mahdollisissa paikoissa: joukomailla, takapihoilla, katto-terasseilla.

Kanadan Vancouverissa kaupunkiviljelyllä puolestaan tähdätään asukkaiden omavaraistuotantoon. Nämä vain esimerkkeinä kaupunkiviljelyn suosiota.

KASVIMAA - Pispalan Central Park

Vihreitä keitaita tarvitaan

Kaupungeissa on aina viljelty enemmän tai vähemmän. Syyt ovat historian kuluessa vaihdelleet. Kaupunkiviljelyn merkitys on painottunut milloin yhteisöllisyyteen, virkistytymiseen tai ruuan omavaraistuotantoon. Viljely yhdistää eri ikäisiä ja eri ammattiryhmiä. Lapset näkevät, miten ruoka tuotetaan. Viljelemällä ihminen rakentaa omaa ympäristöään, mikä sopeuttaa asuinalueeseen.

Kaikki eivät voi asua kaupungissa omakotitalossa tai pitää omaa pihaa. Monissa suurkaupungeissa vihreitä keitaita pystytetään minne vain voidaan: pelloille, pihoille, katoille, seinämille.

- Kaupunkien tiivistämistä tarvitaan. Se ei voi tarkoittaa kuitenkaan vihreiden keitaiden häviämistä. Myös tuottavaa maisemaa tarvitaan. Puistot ja palstat puhdistavat ilmaa, säästävät pohjavesiä, edistävät sosiaalista hyvinvointia ja tukevat monimuotoista kaupunkikuvaa, tutkija Sami Tantarimäki Turun yliopistosta sanoo. Hän on väitellyt tohtoriksi muutama vuosi sitten urbaanista maataloudesta.

Ilmastonmuutoksella merkitystä

Ilmastonmuutoksen ja laman myötä kaupunkiviljely on noussut entistä enemmän tapetille. Kaupunkiviljely tukee ekologista ajattelua ja viihtymistä kotinurkilla ilman, että rentoutumista haetaan aina pitkien matkojen päästä.

- Tiivis, mutta silti vihreä, kaupunkirakenne ei ole itsestäänselvyys, vaan kehittämistä vaativa tavoite. Onnistuneeseen lopputulokseen päästään vain kunnan tuen ja yleisen hyväksynnän kautta, Tantarimäki sanoo.

Vaikka kaupungissa sijaitsevien vihreiden keitaiden euromääräistä hintaa on vaikea arvioida, on selvää, että maisemalliset ja virkistykseen liittyvät arvot, lisäävät asuinalueen arvoa ja houkuttelevuutta.

Tekeillä olevassa Pispalan asemakaavassa kasvimaiden kohtalo on mahdollista harkita vielä uudelleen. Lopullinen päätös kasvimaista tehdään kaavatyön viimeisessä vaiheessa, joka alkaa vuonna 2010.

Jos annamme nyt rakentaa kasvimaalle, emme saa aluetta takaisin koskaan. Jos haluat säilyttää palstat, lähetä sähköpostia esimerkiksi omalle kaupunginvaltuutetellesi!

Lisätietoa internetistä:

www.cityfarmer.info

www.capitalgrowth.org/home

Suomalaisen Saunan päivä 13.6.

Teksti: Ari Johansson

Kuva: Ilpo Mikkonen

Rajaportin saunalla juhlietaan lauantaina 13. kesäkuuta Suomalaisen saunan päivää. Sitä vietetään vuosittain kesäkuun toisena lauantaina. Aloitteen päivän vietosta teki Suomen Sauna-seura, ja sitä on ehdotettu viralliseksi juhlapäiväksi, jolloin se olisi liputus-päivä.

Rajaportilla perinteisen saunomisen lisäksi on mahdollisuus tutustua telttasaunaan. Saunan pihapiirissä on ruokailumahdollisuus. Saunayhdistyksen uusi kenttäreitti on käytössä nyt ensimmäistä kertaa.

Lisäksi paellapannu on kuumana ja kahvion palvelut käytössä.

Wiipurilaisen osakunnan laulajat esiintyivät Rajaportilla vuonna 2007.

Ohjelmisto:

16.00 Taikuri-jonglööri Jari Suihkonen.

16.30 Lasten Teatteri Moorja: Nukkuvatko puput öisin?

17.00 Trio Nautilus soittaa jatzahavaa viihdemusiikkia. Tangoduo Kipeimmät Hetket tarjoaa akustista soitantaa. Trio Popslojo on musiikillisesti nimensä mukainen. Hasputti on inhaa rock Jaskaa. Illan aikana lapsille omaa tekemistä.

Sauna aukeaa 14.00 ja pihan ruokamyynä 15.00. Saunamaksu on normaali 6 euroa. Telttasauna sisältyy hintaan. Tarkat tiedot esityksistä ja ajoista löytyvät saunan ilmoitustaululta.

Pispalan musiikkiyhdistys viettää kymmenvuotisjuhlaansa

Teksti: Jari Niemelä

www.pispala.fi/yhdistykset/musiikkiyhdistys

Pispalan musiikkiyhdistys perustettiin kesällä 1999 pispalalaisten levyhankkeen edistämiseksi. Nykyään yhdistys järjestää vuosittain Pispala Folkia ja tukee paikallista musiikkia.

- Mietin, pitäisikö perustaa levy-yhtiö projektia varten, mutta silloin ideasta olisi karannut pohja. Jutusta olisi muodostunut bisnestä, kertoo Ari "Selkä" Pulkkinen.

Niinpä polkaistiin pystyyn yhdistys. Yhdistyksellä oli jo ennestään vahvat kytkökset asukasyhdistykseen ja sitä kautta Pispalan karnevaalien järjestämiseen. Ensimmäinen varsinainen voimannäyte oli hoitaa ohjelmaa karnevaaleille.

- Jotenkin homma lipsahti muutamaksi vuodeksi musiikkiyhdistyksen harteille. Hauskaahan se oli niin kauan kuin sitä jaksot, kertovat silloiset aktiivit.

Musaa Mäeltä -levyt

Kesän ja syksyn 1999 Pulkkinen äänitteli ja miksaili Musaa mäeltä -levyn artisteja konservatorion studiossa. Yhteensä levyille tuli 21 esitystä. Sitä painettiin 1000 kappaletta ja se noteerattiin valtakunnallisessa mediassa.

Keväällä 2000 julkaistiin Musaa mäeltä 2 ravintola Crazy Horsessa. Pulkkinen toimi myös sen tuottajana. Levy herätti kiinnostusta valtakunnallisissa iltapäivälehdissä. Levystä käytiin jopa kertomassa kolmosen aamu-tv:ssä. Kun levyt alkoivat tuottaa rahaa, päätettiin jakaa koululaisille stipendejä ja hankittiin pa-kamoja sekä telttakatos esityksiä varten.

Ari Pulkkinen työllistettiin talvella 2005 Musaa mäeltä 3 & 4 -hankkeeseen ja uudestaan kesällä 2006.

Pian tämän jälkeen koko hallitus jouduttiin vaihtamaan. Sen sai aikaan yhdistyksen sisällä kytenneet erimielisyydet.

Uudessa hallituksessa vaikuttavat Hilka Hakala (pj.), Katwi Palonen,

Kai Huovinen, Juri Lindeman ja Pertti Hokkanen.

- Uutta levyäkin tässä suunnitellaan, mutta siitä kerrotaan lisää myöhemmin, Pulkkinen paljastaa.

Pispala Folk

Syksyllä 2000 Kati ja Esa Pellinen otivat Pulkkinen yhteyttä ehdottaakseen yhteistyötä. Heillä oli ollut pieni folk -henkinen tapahtuma pihapiirisään Kissanmaalla. He halusivat tehdä siitä isomman ja siirtää sen Pispalaan. Ensimmäinen Pispalan Folk järjestettiin 14.7. 2001.

-Taisivat olla sateisimmat koko tapahtuman historiassa, muistelee Pulkkinen.

Nykyään Folk-toimikuntaa pyörittää Katwi, jonka johdolla Pispala Folk järjestetään jälleen elokuun ensimmäisenä sunnuntaina.

Yhdistys jatkaa edelleen projektio-rganisaationa. Seuraava Pispala Folk järjestetään jälleen elokuun ensimmäisenä sunnuntaina.

Pispalan kumppanit

Pispalassa on vuosien ajan työllistynyt kymmeniä ihmisiä Kumppanuus-projektin siipien suojissa. Äskettäin on perustettu Pispalan Kumppanuus ry. hoitamaan jatkossa työllistämisen käytäntöä. ”Yhdistysten yhdistyksen” perustivat viime lokakuussa kirjastoyhdistys, asukas-yhdistys, saunayhdistys, kulttuuriyhdistys ja Kurpitsaliike.

Kumppanuus ry ottaa hoitaakseen työnantajan velvoitteet vähitellen kirjastoyhdistykseltä, joka virallisesti on toiminut työllistettyjen työnantajana.

Yhteisen järjestön perustamiseen päädyttiin, koska erityisesti suhteiden hoito erilaisiin viranomaisiin on huomattavasti helpompaa.

Kumppanuuden jäsenyhdistykset ovat edelleenkin työllisyyden hoidon osapuolia Pispalassa. Yhteiseen järjestöön on tulossa myös lisää jäseniä, ounastelee Kumppanuus ry:n puheenjohtaja Marita Sandt.

Työllistettyjä on tällä hetkellä vajaat 50 henkeä, joista 18 on työsuhteisia palkkatuettuja ja 29 työelämään valmentamisen nimikkeellä. Kirjaston ja tietoutuvan töissä on kymmenkunta henkeä, samoin Kurpitsatalolla ja kulttuuriyhdistyksen Hirvitallolla. Saunalla on töissä puolen tusinaa henkeä. Usin työllistämishanke on Pispalan Teatteri,

jonka takana oleva teatteriyhdistys on uusimpia kaupunginosan vireistä tahoista.

Työllistämisen laajentamiseen on nyt uutta tarvetta. Ajatuksia on esitetty korjausrakentamisen oppisopimuskoulutuksesta. Korjauskohteita riittää, mutta on toivottu kaupun-

gin näyttävän mallia työllistämälä remonttiväkeä omistamiensa rakennusten korjaukseen.

Samoin mietitään, kuinka hyödyntää työllistämiskasvoja osallistaan yrityksissä Kumppanuuden ollessa yhä virallinen työnantaja.

Päivittäinen yhteydenpito viranomaisiin työllistää puolestaan hankkeiden vetäjää. Julkisilla tahoillakin olisi parannettavaa keskinäisessä yhteistyössään. Myös nyt odotellaan valtionavustusta, joka on toiminnalle tuiki tärkeää, mutta oikeastaan maksatus on kiinni byrokratian sisäisestä työnjaosta.

Työllistämisen tarpeet ovat kuitenkin kasvussa. Pitkäaikaistyöttömien määrän odotetaan nousevan. Nyt olisi syytä panostaa lähialueella tapahtuvaan työvoimien ylläpitoon. Se helpotaisi työelämässä mukana pysymistä tai palaamista, ja pitäisi yllä uskoa osaamiseen. Taantuman ja laman vaikutuksia pitäisi ennakoida ja torjua jo nyt eikä vuosien päästä.

MUISTA JÄSENMAKSUT!

PISPALAN ASUKASYHDISTYS RY

Jäsenmaksu: 6 €
Tili: 800017-893796
Viite: 39

KURPITSALIIKE RY

10 € tai 5 € vähävaraiset
Tili: 800018-70592632
Viite: 33501

PISPALAN MUSIIKKIYHDISTYS RY

5 €
Tili: 573209-20020314
Viite: 123

PISPALAN KIRJASTOYHDISTYS RY

5 € aikuiset
Tili: 800015-71027698
Viite: 123

PISPALAN KULTTUURIYHDISTYS RY

20 € vähävaraiset 10 €
Tili: 472650-2414181
Viite: 123

PISPALAN TEATTERIYHDISTYS RY

10 € hlö / 100 € yhteisö
20 € - 200 € kannatusjäsenmaksu
Tili: 114635-662793
Viite: 123

Lukumaratooni

käynnistyi ensimmäistä kertaa

Pispalan Haulitehtaalla

Potkun tapahtumaan antoi taiteilija P, joka eräänä iltana tupsahti Pispalan Moreenin kokoukseen ja esitti mielessään kytenyttä, Oulussa toteutettua ajatusta, lukumaratoonista.

Oulussa asiaa toteutti arkkitehti Päivi Mikola. Taiteilija P sai Pispalan Moreenin puheenjohtajan Jukka Sirénin mukaansa ajatuksen toteuttamiseksi. Päivi Mikola tuli tänne modernien keinutuoliensa ja ryijyjensä kanssa. Hänen mielestään keinutuolissa keinuttelu ja samalla ääneen lukeminen rentouttaa kiireisen nykyihmisen.

Lukumaratoonin avajaisiin 19.5 saimme viisikymmentä vuotta äänten lukemisen puolesta puhuneen akateemikko Kirsi Kunnaksen. Hän luki monen sukupolven rakastamia runojaan. Niiden lukemista jatkoivat Sammon Keskuslukion oppilaat. Päi-

vän teema jatkui kuin yhteisestä sopimuksesta Kirsi Kunnaksen runoilla.

Iltapäivällä tulleet Pispalan koulun oppilaat olivat innokkaita esiintymään ja astelivat kilvan lavalle lausumaan runoja. He esittivät Lauri Viitaa.

Haulitehtaalla oli näytteillä pispalalaisten taiteilijoiden Tuula Kallion, Helmi Syvälahden, Raimo Vettenrannan ja Pekka Åkerbladin maalauksia. Maija Tuurna tuli Espanjasta värikyläisine maalauksineen Haulitehtaalle, mutta pääosa hänen värikkäistä töistään oli näytteillä Pikkupalatsissa.

Seuraava päivä oli tamperelaisen kirjailijan, Tove Janssonin. Svenska Samskolanin oppilaat lukivat Muumi kirjoja alkuperäiskielellä. Päivä jatkui Janssonin teksteillä iltaan asti. Pari muutakin lukivat ruotsinkielisiä tekstejä toisistaan tietämättä. Tuona

Teksti: Leena Sirén, Pispalan Moreeni ry

päivänä kuultiin myös ranskankielistä luentaa. Päivän ohjelma koostui siis vieraskielisestä kirjallisuudesta.

Tapahtuman viimeinen päivä, omistettiin Lauri Viidalle. Hänen runojaan lukivat Viita-museossa kirjailijan oma poika Seppo Viita ja oululainen lausuntataiteilija Riitta Messmann. Ilta huipentui Finlaysonin Pikkupalatsiin luennan ja musiikin parissa. Pikkupalatsin sali oli täynnä kirjallisuuden ystäviä.

Kuulimme joka päivä Moreenin ”omaa poikaa” Raimo Vettenrantaa lukemassa näkemyksistään. Musiikista Pikkupalatsissa vastasi muun muassa viulisti Violetta Salmio sekä hanuristi Kusti Vuorinen. Tällaiselle tapahtumalle on ollut tilausta ja se oli onnistunut. Ehkä jatkamme Lukumaratonia ensi vuonna.

Teksti: Ismo Torvinen

Kuoro soi nyt kaksin lahkein

*- Kuoro on elävä arvaamaton soitin, jota koetan soitella.
On ihanaa, kun kuoro soi.*

Epävarmuus on useimmille tuttu tunne kun puhutaan laulamisenesta. On kuoron ensimmäinen kokoontuminen. Istuimet ovat piirissä. Kuoronjohtaja Tellu Turkka näyttää olevan hyvällä tuulella. Aloitamme yhdestä nuotista, mutta pian laulamme ensimmäistä laulua kahdella stemmalla. Kuoroalokkaat ovat suorastaan häkeltyneitä taidoistaan.

- Kaikki kuorolaiset ovat aina osanneet enemmän kuin ovat tienneetkään, toteaa Tellu.

Muutama kuukausi myöhemmin kuoro soi jo upeasti. Tauolla, teekupposen ääressä esitän muutaman kysymyksen.

Miten päädyit kahden Pispalalaisen kuoron johtajaksi?

- Yksi johti toiseen. Joukko pispalalaisia naisia kysyi minua ohjaamaan lauluryhmäänsä. Suostuin, ja se laajeni kuoroksi varsin nopeasti. Alkoi kuulua viestiä miesten piiristä, että kun naisilla on hauskaa kuorossa, niin miehillekin pitää saada kuoro. Päätin sitten kokeilla, osaisinko ohjata miesryhmääkin. Hyvin soi, enkä ole katu-nut!

Onko mieskuoron vetäminen erilaista kuin naiskuoron?

- En voi yleispätevästi sanoa, vedän vain näitä kahta kuoroa; naiskuoro Pispalan Tellusta sekä mieskuoro Harjun Karjuja. Tellus on aika iso, kolmisenkymmentä henkilöä, ja he halua-vat esiintyä. On tärkeää saada laulaa ilman vaatimuksia. Mieskuorossa on vähemmän väkeä, eikä se halua esiintyä. Mieskuorossa improvisoidaan enemmän, tosin haluan lisätä impro-n määrää naiskuoroon syksyllä.

- Naisryhmässä sosiaalinen puoli on yhtä tärkeä kuin laulu, eli teepaussi ja kuulumisten vaihto on iso hyvänolontekijä. Onhan mieskuorollakin teepaussi. Hmm.. sekin on tärkeä! Se mitä kuoroissa puhutaan, on erilaista. Koen, että minulla on vaitiolovelvollisuus. En voi puhua, mitä ihmiset pauseilla kertovat.

- Luottamus on iso asia. Ei voi laulaa, jos ei luota ryhmään. Ryhmään kuulumisen, oman äänen kuuleminen ja sen antaminen toisten kuultavaksi on arvokasta. Siihen ei saa kuulua arvostelua tai arvottamista. Jokaisen ääni on yhtä tärkeä.

Mikä kuoron vetämisessä on parasta?

- Kuoro on elävä, arvaamaton soitin, jota koetan soitella. On ihanaa, kun kuoro soi. Kun ryhmä uutta luodessaan humpsauttaa samaan suoneen, paikkaan ja tilaan, mistä musiikki kumpuaa. Ne ovat elähdyttäviä, elävöittäviä hetkiä!

RUNOTULET

hehkuivat kansainvälistä tunnelmaa

Teksti: Janette Hannukainen

Kuva: Ismo Torvinen

Toista kertaa järjestetyn Pispalan Runotulet -festivaalin ohjelma oli tänä vuonna varsin kansainvälinen. Lauantain iltaklubin lavarunoilijat Claus Ankersen (Tanska) ja MC Jabber (Iso-Britannia) sekä unkarilaisen hip-hoppyhtye Ludditák olivat yleisömenestyksiä. Myös Seela Sella veti Pispalan nykytaiteen keskuksen ääriään myöten täyteen. Ympäri harjua levittäytyneen kolmipäiväisen festivaalin teemoina olivat lohtu, rohkeus ja usko. Festivaali keräsi monipuolisesti yleisöä saunojista kirkkokansaan.

Herkkiä kaikuja ghetosta

Pispalan nykytaiteen keskukseseen eivät kaikki halukkaat mahtuneet, kun Seela Sella lausui Arvo Salon suomentamia juutalaisia ghettolauluja. Runoissa nuoret rakastavaiset pakenevat vainoja metsään, ja pieni lapsi joutuu salaamaan juutalaisuutensa, kun äiti viehän keskitysleiriin. Yleisö kuunteli Sellan tulkintaa lähes henkeä pidätellen. Rankoista aiheista huolimatta lauluista välittyi lohtua, toivoakin.

– Taiteen ideana on mennä sydäimestä sydämeen, Sella huudahti esityksen loppupuolella.

– Vaikka kaikki runoista eivät ehkä olekaan suurta taideronoutta, niin niissä on taiteilijan sielu mukana.

Sellan mukaan toisen maailmansodan aikaisissa ghettoissa korkeakulttuuri kukoisti. Ihmiset saivat voimaa musiikista, teatterista ja runoudesta.

Sella teki jiddishinkielisiä lauluja tunnetuksi yhteisissä konserteissa miehensä Eelis Sellan kanssa jo 1970-luvulla. Nyt kuullut tekstit olivat otteita Sellan viime vuonna julkaistusta teoksesta *Se palaa!*. Tilaisuudessa kuultiin myös Eelis Sellan levytyksiä ghettolauluista.

Pispalan likka Seela Sella vangitsi koskettavilla tulkintoillaan juutalaisista gettorunoista.

Säkenöivän ironisessa runossaan mies muun muassa vakuutti unelmoivansa ”ysimillisestä vaimennetusta aseesta”, jolla voisi poistaa kaiken pahan maailmasta.

– Koska vihaan väkivaltaa, pum! Toisessa, herkemässä runossaan mies kehotti:

– Kuuntele hymyilevien silmien ääntä, maalaavan siveltimen ääntä, kasvavaa hiusta, rakastumisen ääntä.

Kun Ankersenin jälkeen lavalle kapusi ”ajatustakin nopeampi” britti lausuja MC Jabber, oli yleisö lopullisesti myyty.

Lavarunouden suosio kasvaa. Viikonlopun aikana nähtiin, että nykyään runon esittäminen on kaikkea muuta kuin tekstin lukemista suoraan paperista kädet täristen. Runous elää ja hengittää ihmisten keskellä. Sitä yhdistellään nykyään moniin muihin taidemuotoihin, esimerkiksi musiikkiin, tanssiin, kuvaan ja improvisoituihin liikkeeseen.

Kirjallisesta perinteestä irrottautuva ”puhutunsanan” (spoken word) trendi on selvästi pikku hiljaa rantautumassa Suomeenkin. Sitä edustavat muun muassa lavarunous, Poetry Slam -kilpailut ja stand up -illat.

Pispalan Runotulet -festivaalin järjestivät 8.–10. toukokuuta yhteistyössä Sana- taideyhdistys Yöstäjä ja Pispalan kulttuuriyhdistys.

Tanskalainen Claus Ankersen tempaisi yleisön mukaansa heti esityksensä kärkeen. – Nyt pieni alkuverryttely, nostakaa kädet ylös ja koskettakaa vieruskaverianne!

Kujakollissa sai nauraa

Aivan toisenlaisiin tunnelmiin yleisön vei tanskalainen esiintyvä runoilija Claus Ankersen Pub Kujakollin iltaklubilla. Mies hauskuutti täpötäyden pubin yleisöä stand up -komiikkaa lähenevällä elävällä show'llaan.

Pispalan asemakaavoituksen tilanne

Pispalan asemakaavan uudistaminen jaksetaan kolmeen eri vaiheeseen, jotka käynnistetään noin vuoden välein, vireillä ovat nyt I- ja II-vaiheet.

Koska erilliset asemakaavan muutokset oli tarpeen sitoa laajempaan kehukseen, aloitettiin työ koko Pispalaa ja Tahmelaa koskevilla yleis-
tarkasteluvaiheen selvityksillä. Kaa-
voitusprosessin alkaessa käynnistettiin
vuoden 2007 lopulla myös Kaupun-
ginOsa- eli KaOs-projekti, joka oli eri
alojen asiantuntijoiden, viranomaisten
ja paikallisten toimijoiden yhteistyö-
hanke. Tampereen kaupungin suunnit-
telupalvelujen hallinnoiman, Pirkan-
maan ympäristökeskuksen kautta Eu-
roopan aluekehitysrahaston ja valtion
osarahoittaman projektin tavoitteena
oli kehittää alueellista osallistumista ja
tuottaa Pispalan kehityskuva asema-
kaavoituksen tueksi. Projektin toimin-
tamuotoja olivat teematyöryhmät,
asiantuntijakonsultit, paikalliskoordi-
naattori, paikkatietopohjainen inter-
netsovellus, asukaskysely ja kaksi kau-
punginosakonferenssia.

KaOs-projektilta yhteinen kehityskuva

Maaliskuussa päättyneen KaOs-pro-
jektin aineisto, muun muassa Pispala-
n kehityskuva-raportti, työryhmien
raportit sekä asukaskyselyn yhteen-
vetoraportti, löytyvät kaupungin in-
ternetsivujen kautta, palvelupiste
Frenckellistä sekä Pispalan kirjastosta.
Yhteenveto projektista esitellään yh-
dyskuntalautakunnalle keuhällä 2009.

Projektin tuottamaa aineistoa hyö-

dynnetään asemakaavan laadinnassa.
Kaa-
van laatijat kiittävät kaikkia KaOs-
projektiin eri tavoin osallistuneita, ja
toivovat antoisan vuorovaikutuksen
jatkuvan koko asemakaavoitusproses-
sin ajan.

I-vaihe ja selvitykset

Vuoden 2008 lopulla nähtävillä oli
runsaasti selvityksiä. Palauteraportti
vastineineen viedään kaupungin in-
ternetsivuille kevään aikana.

Pispalan ja Tahmelan väliaikaiseen
rakennustapaohjeeseen tehdään pa-
lautteen perusteella korjauksia ja tar-
koituksena on saada ohje yhdyskun-
talahtakunnan hyväksymiskäsittelyyn
kesäkuussa. Rakennusoikeusselvitys-
työtä jatketaan Tampereen kaupungin
suunnittelupalveluissa Pispalan ja Tah-
melan uuden kaavan rakennusoikeus-
ja suojeluperiaatteen määrittelymises-
si. Ratkaisuvaihtoehtoja on tarkoit-
us käsitellä syksyllä ohjausryhmässä ja
osallisyhmissä sekä asettaa vaihto-
ehdot nähtäville. Rakennusoikeus- ja
suojeluperiaatteen selvittyä voidaan
laatia kaavaluonnokset I-vaiheen kaa-
va-alueille.

Ennen talvea tehtäviä selvityksiä ovat
muun muassa II-vaiheen rakennusin-
ventointi, Pispalan valtatie ympäristöä
koskevat melu-, tärinä- ja ilmanlaatu-
sekä I- ja II-vaiheita koskevat kasvi-
lissuusselvitykset. Hyönteisselvitystyö
aloitetaan jatkuen vuoteen 2010.

Teksti: Asemakaava-arkkitehti Riikka Rahkonen

II-vaiheen kaava-alueet

II-vaiheen kaavamuutostyö Pispala-
n valtatie varrella ja osassa Ylä- ja
Ala-Pispalaa on käynnistynyt. Asema-
kaavoja koskevat osallistumis- ja ar-
viointisuunnitelmat olivat nähtävänä
5. toukokuuta 2008 saakka ja ne on
myös jaettu alueen talouksiin. Nähtä-
villäoloaikana saatiin II a alueesta
neljä mielipidettä ja II b alueesta kuu-
si mielipidettä sekä yksi lausunto mo-
lemmista. Alueen rakennusinvento-
nin päivitys on aloitettu; inventoija
kiertää parhaillaan pihapiirejä.

Osallisyhmitt

I-vaiheen osalta osallisyhmitt on
koottu ilmoittautuneista ja ryhmät
ovat kokoontuneet kaksi kertaa yhdes-
sä. II-vaiheen kaava-alueiden ryhmät
kootaan kevään aikana, ensimmäinen
kokoontumiskerta ajoittuu syksyyn,
kutsut lähetetään postitse.

Osallisyhmitt kokoontuvat kaa-
voitusprosessin aikana oleellisissa
vaiheissa tarpeen mukaan yhdessä
tai erikseen. Osallisyhmitt jatkavat
KaOs-hankkeen piirissä kokoontu-
neiden teematyöryhmien työtä kom-
mentoimalla tekemällä ehdotuksia
konkreettisiin kaavakysymyksiin sekä
osallistumalla esimerkiksi yleisötilai-
suuksien suunnitteluun.

II-vaiheen ryhmä aloittaa järjes-
tämismellä sekä syksyllä toteutetta-
vien kävelykierrosten suunnittelulla.
I-vaiheen kävelykierrosten yhteenveto

Suojelumerkinnät ja rakennusoikeus

Teksti: Veikko Niskavaara

löytyy kaupungin internetsivuilta. I-vaiheen osallisyhmiön jäsenten lista ja yhteyshenkilöt seuraavalla aukeamalla.

Suunnittelupalveluissa kaavoja valmistelevat:

Kaavoitusta koskevat tiedustelut:

Palvelupiste Frenckell
Frenckellinaukio 2 B
p. (03) 5656 6700
palvelupiste.frenckell@tampere.fi

Kaava nro 8256 (Ia), Ylä-Pispala
projektiarkkitehti Riikka Rahkonen
p. 040-8012724
riikka.rahkonen@tampere.fi

Kaava nro 8257 (Ib), Ylä-Pispala
arkkitehti Jorma Hakola
p. 040-8016100
jorma.hakola@tampere.fi

Kaava nro 8309 (IIa), Osia Ylä- ja Ala-Pispalasta ja Santalahdesta
projektiarkkitehti Jouko Seppänen
p. 0400-846275
jouko.seppanen@tampere.fi

Kaava nro 8310 (IIb), Osia Ala- ja Ylä-Pispalasta
arkkitehti Katariina Laine
p. (03) 565 66230
katariina.laine@tampere.fi

Pispalan ja Tahmelan asemakaavojen tilaaja/kaavoitusviranomainen:
Tampereen kaupunki, Kaupunkiympäristön kehittäminen/ maankäytön suunnittelu
asemakaava-arkkitehti Sakari Leinonen
p. 040-7015 792
sakari.leinonen@tampere.fi

Pispalan kaavoitusasiat löytyvät Tampereen kaupungin internetsivuilta seuraavasta osoitteesta:

<http://www.tampere.fi/kaavatjakiinteistot/kaavoitus/asemakaavoitus/pispala.html>

Uuteen asemakaavaan tulevat suojelumerkinnät askarruttavat monien pispalalaisten mieltä. Kyselimme I-vaiheen toista kaavaa laativalta Riikka Rahkoselta missä nyt mennään suojeluharkinnassa ja mitkä vaikutukset tulevat olemaan.

Rahkosen mukaan nyt on käynnissä vaihtoehtoisten periaatemallien tekeminen erilaisista suojelutasoista ja -tavoista. Ensimmäiseltä kaavoitusalueelta valitaan riittävästi testikortteita, joihin tehdään kolme erilaista rakennusoikeus- ja suojeluperiaatevaihtoehtoa. Nämä tulevat alkusyksystä yleisempään arviointiin kaavoituksen ohjaus- ja osallisyhmiöön sekä yhdyskuntalautakuntaan.

Suojelun osalta vaihtoehdoissa tutkitaan joko yhden tai kahden rakennuskohtaisen suojeluluokan käyttökelpoisuutta, ja mahdollisuutta sisällyttää johonkin vaihtoehtoon Pispalan rakennushankkeita rakennusvalvonnan alaisuudessa valvova elin. Tällainen elin mahdollistaisi määräyksiltään yksinkertaisemman ja väljemmän kaavan. Alueellisia merkintöjä sisältynee kaikkiin malleihin.

Kaikki harkinnassa olevat suojelutasot kuitenkin tuovat rajoituksia rakennusoikeuden käyttöön. Suojeltavat rakennukset tulee pääsääntöisesti säilyttää purkamisen ja uudelleenrakentamisen mahdollisuuden osalta. Vaihtoehtoihin haetaan kyllä eroja. Suurin osa Pispalan taloista on sellaisia, että niihin sallitaan tyylimukaisia laajennuksia sekä erillisiä lisärakennuksia tontille rakennusoikeuden rajoissa.

On vain vähän rakennuksia, joiden muutosten kestävyys on huono. Suojeluvaihtoehtojen määrittelyn ohessa pohditaan, voisiko jokin suojelumerkintä olla sellainen, että rakennuksen olisi sen kanssa helpompi saada korjausavustuksia.

Näitä asioita tullaan käsittelemään viranomaisten kanssa. Selvää on, että

Pispalassa on rakennuksia, jotka todella tarvitsisivat tukea säilyäkseen.

Rakennusoikeuden suhteen tutkitaan nykyisen tehokkuusluvun säilyttämistä, rakennusoikeuden tason jonkin asteista vähentämistä tai ainakin kaavallisia keinoja rakennusoikeuden jakamiseksi eri rakennuksiin.

Kolmanneksi vaihtoehtoksi haetaan edellisiä tonttikohtaisempaa mallia. Periaatteellista tavoitetta laskea rakennusoikeutta ei ole.

Tampereen kaupungin pyrkimys on kaava, joka toteuttaa sille asetetun tavoitteen aiheuttamatta korvausvelvoitteita. Siinä suunnittelijoille onkin haastetta.

Syksyllä käytävien neuvottelujen, esittelyjen, vaikutusarvioinnin ja nähtävilläolon jälkeen valitaan vaihtoehto, jota kaavassa lähdetään toteuttamaan.

Suojelun porkkanat

Suojeltaville kohteille halutaan kannustimia. Ainakin tullaan esittämään rakennusten sisäisten uusien asuineliöiden rakentamismahdollisuutta ilman, että se söisi käyttämättä olevaa rakennusoikeutta.

Muitakin porkkanoita on kehitteillä. Esimerkiksi harkitaan voisiko isohkojen vuokratilojen tonteille täydennysrakentaa vanhojen purettujen piharakennusten tilalle, vaikei rakennusoikeutta olisikaan jäljellä. Paikatuksen järjestämiseen todennäköisesti mietitään jonkinlaisia kannustimia.

-Pispalaa ei ole tarkoitus museoida. Tarkoitus on, että se on elävä ja vanhan kulttuuriympäristön arvoja huomioiden kehittyvä kaupunginosa, toteaa Rahkonen lopuksi.

Osallisyhmien jäsenet Pispalan kaavoituksen Ylä-Pispalan kaava-alueilla 8256 ja 8257, eli Pispalan valtatie ja Tahmelan viertotien välinen harjualetta Viidan patsaalta Harjun koululle.

Kaavanlaatijoiden odotukset osallisyhmille:

- tiedon ja näkemyksen saaminen eri tahoilta
 - mielipiteiden ja ideoiden vaihtaminen
 - suunnitelmien kommentointi esiraatina
 - tiedon välittäminen eri sidosryhmille
 - tiedottamisen ja vuorovaikutuksen suunnitteluun osallistuminen
 - vaikutusten arviointiin osallistuminen
- Osallisyhmä ei tee päätöksiä, siksi kokouksissa ei äänestettä.

Tässä on luettelo osallisyhmien jäsenistä ja yhteystiedot ne antaneilta. Asukkaita kehoitetaan olemaan yhteydessä näihin henkilöihin aluetta koskevissa asioissa, joita halutaan tuoda esille tai kysyä. Tietenkin myös suoraan kaavoittajiin on mahdollista olla yhteydessä.

Kaava-alue 8256 (Ia)

nimi	sidosryhmä	e-mail	puhelinnumero
Raimo Wettenranta	Pispalan Moreeni ry		040 717 3981
Aarne Raevaara	Pirkanmaan rakennus-suojeluyhdistys ry, asukas	aarne.raevaara@uta.fi	
Eeva Keppo	Asukas	eeva.keppo@elisanet.fi	
Veikko Niskavaara	Rajaportin sauna, Pispalan asukasyhdistys ry	veikko.niskavaara@gmail.com	040 776 5198
Juhani Tourunen	Toivontupa ry		
Jukka Kolehmainen	As Oy:n osakas, isännöitsijä		
Eija Kattainen	As Oy:n osakas, asukas		
Jouko Helminen	Omistaja		
Pertti Pulkki	Asukas	pertti.pulkki@pispala.net	040 5575 049
Ritva Ojalehto	Osakkeen omistaja, isännöitsijä		040 5234 550
Peter Löfberg	Asukas		
Varajäsenet			
Annikki Kaikkonen	Omistaja, asukas		
Marja Koivisto	Yrittäjä	marja@pispalanautot.fi	0400 611 020
Juha Pitkanen	Asukas	juha.pitkanen@kolumbus.fi	0400 261 130

Kaava-alue 8257 (Ib)

nimi	sidosryhmä	e-mail	puhelinnumero
Mårten Sjöblom	Pispalan Moreeni ry Pyynikin Pispalan Yrittäjät ry	marten.sjoblom@maru.fi	(03) 212 3213
Tanja Vahtikari	Pirkanmaan perinnepoliittinen yhdistys ry	tanja.vahtikari@uta.fi	
Marita Sandt	Pispalan Kumppanuusverkosto ry	marita.sandt@gmail.com	040 5588 084
Nina Hakala	Pispalan asukasyhdistys ry	ninah@suomi24.fi	044 536 8472
Osmo Lindfors	Pispalan Epilän kiinteistöyhdistys ry	osmo.lindfors@dnainternet.net	0400 831 091
Tapani Harjuntausta	Omistaja		
Tuulikki Sutelainen	Omistaja		
Antti Ivanoff	Kiinteistönomistaja, rakennusoikeusryhmä	laheta@anttiivanoff.com	040 525 0281
Ari Sirén	Asukas	ari.siren@wlanmail.com	
Salla Korhonen	Asukas	salla.rik@gmail.com	
Varajäsenet			
Arvi Sutelainen	Omistaja		
Ville Vuolanto	Pirkanmaan perinnepoliittinen yhdistys ry		
Katja Wallenius	Pispalan asukasyhdistys ry		040 55 111 64

Osallisyhmien kokousten muistiot julkaistaan kaupungin kaavoitukset internet-sivuilla:
www.tampere.fi/kaavat/akiinteistot/kaavoitus/asemakaavoitus/pispala.html

Santalahden asemakaavoitus

Teksti: asemakaava-arkkitehti Jouko Seppänen

Santalahden osayleiskaava sai lainvoiman vuoden 2008 toukokuun alussa. Santalahden osayleiskaava laadittiin melko yksityiskohtaisena ja se määrittelee monelta osin asemakaavan sisältöä. Santalahden osayleiskaavan asiakirjat ovat nähtävissä internetissä Tampereen kaupungin kotisivulla osoitteessa: <http://www.tampere.fi/kaupunkisuunnittelu/kaavoitus/yleiskaavoitus/santalahti.html>

Santalahden asemakaavaa laaditaan osayleiskaavan pohjalta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma kuulutettiin 12.3.2009 ja oli nähtävillä 13.3.-17.4.2009. Santalahdessa Rantatie 27:ssä pidettiin Santalahden asemakaavoituksen lähtökohtia esittelevä yleisötilaisuus 16.4.2009.

Pispalan asemakaavoituksesta poiketen lähtökohdat ja tavoitteet on jo määritelty tuoreessa oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa, jonka prosessi valituksineen kesti 9 vuotta. Osayleiskaavassa on muun muassa esitetty reunaehdot teollisuus- ja toimistorakennusten korttelialueiden muuttamisesta asuntoalueeksi sekä esitetty melko tarkat korttelisuunnitelmat. Osa Santalahden maanomistajista on aloittanut päivittämään tonttiansa suunnitelmia.

Myös Pispalan asemakaavaproessi tuottaa Santalahden asemakaavoituksessa huomioitavia näkökulmia, kuten esimerkiksi kevyenliikenteen yhteyksien saamisen Pispalasta Näsijärven rantaan.

Kaava nro 8048, Santalahti
projektiarkkitehti Jouko Seppänen
p. 0400-846275

Santalahden asemakaavan tilaaja/kaavoitusviranomainen:
Tampereen kaupunki, Kaupunkiympäristön kehittäminen/ maankäytön suunnittelu
asemakaava-arkkitehti Sakari Leinonen
p. 040-7015 792

Tampereen kaupungin internetsivuilla Santalahden asemakaavoitusta koskeva materiaali löytyy seuraavasta osoitteesta klikkaamalla kartalta kaava-alueita:

<http://www.tampere.fi/kaavatjakiinteistot/kaavoitus/vireillaolevatkaavat.html>

Santalahti on osa Pispalaa – Asemakaavan tavoitteissa ongelmia?

Keväällä Santalahden kaavoituksen käynnistyessä kuulumme kaavoittajan laajan kuvauksen alueen kaavoituksen haasteista. Valtakunnalliset liikenneväylät tuovat erityisiä haasteita alueen kaavoitukselle. Alueen infrastruktuurin rakentaminen vaatii hahmotellun n. 3000 asukkaan volyymin.

Haasteet johtuvat erilaisten haittojen torjunnan ja poistamisen kustannuksista sekä uuden rakenteen vaatimuksesta: liikenteen meluhaitat on torjuttava, liikenteen päästöhaittoihin on vaikutettava, alueella toimineen teollisuuden päästöt on puhdistettava, ja niiden leviäminen torjuttava.

Näiden vaativien kustannuskohteiden käsittelystä kaivataan yleisesti lisää tietoa.

Valtakunnallisten liikenneväylien reuna-alueet ovat valtion vastuulla, mutta vain muutamia metrejä väylän vieressä. Meluntorjunta voi silti mahduttaa näille metreille.

Maaperän ongelmat lienevät jo ennalta kiinteistönomistajien tiedossa. Kukin vastannee maaperästään.

Tällä logiikalla kaupunkimme vastuulle jäisivät uudisrakentamisen infrakustannukset, joka ei ole tavatonta, ja kyseisellä alueella, ei poikkeuksellisen vaikeaa. Jos valtiovalan tai kiinteistönomistajien kanssa on sovittu muuta, niin se kaipaisi nyt tiedotamista.

Santalahden kaavoituksen käynnistyessä kuulumme myös, että yleiskaavan laatimisen aikaiset kiinteistön-

omistajien teettämät hahmotellut alueen rakentamisesta tullaan uudistamaan.

Toivottavasti uudet suunnitelmat laaditaan kaavoituksen osallisryhmissä hyvässä yhteisymmärryksessä siten, että osapuolten käsitykset tulevat huomioon otetuiksi.

VAT -rajaukset ja kaavoitus-sopimukset

Ilmeisesti kaikkien osapuolten intressissä on, että alueen hyvä asemakaava syntyy kohtuullisessa ajassa. Tämä ei toteudu, ellei omasta kannasta jonkin verran jousteta.

Taustalla vaikuttavat seuraavat seikat:

– Uusi maankäyttö- ja rakennuslaki tuli voimaan v. 2000 ja sen myötä myös valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VAT). Näihin alueidenkäyttötavoitteisiin sisältyy Pispalan valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö aluerajauskarttoineen. Santalahti sisältyy ko. alueeseen. Päätös on edelleen voimassa, mitä tähdentää muun muassa museoviraston rakennushistorian osaston lausunto v. 2008.

- Yleiskaavassa todetaan, että kaavoitus sopimuksia ei ole tehty maanomistajien kanssa. Onko sellaisia tehty myöhemmin ja ovatko ne siinä tapauksessa vaikuttamassa siihen kaavoitustyöhön, johon osallisten ja kaupunkilaisten nyt oletetaan voivan vaikuttaa? Vuorovaikutusmahdollisuudet maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) puitteissa eivät toteudu, ellei tällaisia taustoja tiedetä. Jos sopimuksia on tehty, niiden pitäisi olla ehdollisia koska MRL 63 pykälän mukaan on varauduttava siihen, että kaavoituksen ja maanomistajan väliset tavoitteet saatavat muuttua osallisvaikuttamisen takia. Lainsäädäntö siis tarkoittaa oikeutta oikeasti vaikuttaa kaavoituksen tavoitteisiin ja tulokseen.

- Poliittisia päätöksiä Santalahden asemakaavasta ei ole Tampereella vielä tehty. Yleiskaava on syntynyt omassa järjestyksessään. Sen toteuttaminen on tietenkin virkamiesten tehtävänkuvauksen mukaisen työn tavoite. Kansalaisten ja muiden osallisten kannanotot ovat kuitenkin jo saaneet aikaan muualla maassamme nykyisen MRL:n aikana yleiskaavojen osalta muuttuneita toteutuksia kuten Helsingissä.

Santalahden osallisryhmällä tulee olemaan mielenkiintoisia keskusteluja alueen suunnittelusta! Toivottavaa on, että syntyy yhteistyötä, jolla on Pispalan näköinen lopputulos. Oikeusas-teissa haettava tulos on harvoin niin hyvä kuin yhteisillä mielipiteenvai-doilla aikaansaatu.

Asukaskyselyn tuloksia

Asemakaavatyön tueksi on kerätty tietoa ja näkemyksiä eri tavoin. Joulukuussa kotitalouksiin jaettiin kyselomake, jolla kerättiin mielipiteitä asumisesta, rakentamisesta, virkistys- ja vapaa-ajan toiminnoista, palveluista ja matkailusta.

Pispalassa arvostetaan maisemia, sekoittuneisuutta ja vanhanaikaisuutta

Pispalan tärkeimmiksi ominaisuuksiksi mielletään omaleimaisuus ja ainutlaatuisuus, joka muodostuu erityisesti maisemista, keskustan läheisyydestä, asukas- ja rakennuskannan historiasta, sekoittuneisuudesta ja monipuolisuudesta. Rakennettavien uudisrakennusten toivotaan olevan vanhantyyliä. Nykyiseen rakentamiseen suhtaudutaan kielteisesti: uusiin massiivisiin taloihin ei olla tyytyväisiä.

Rakentamisen säätely herättää intohimoja

Kaksi kolmasosaa asukkaista tukee rakentamisen säätelyä ja on valmiita jopa tiukentamaan sitä. Säätelyä puolustavat eniten alle 35-vuotiaat ja vuokralla asuvat. Säätelyn tarpeellisuutta perustellaan Tampereen ja Pispalan vetovoimaisuuden ja historian säilyttämisellä, omaleimaisuuden ja monipuolisuuden vaalimisella, sekä markkinavoimien hillitsemisellä.

Kolmasosa pispalalaisista kannattaa rakentamisen vapautta. Rakentamisen vapautta kannattavat eniten yli 55-vuotiaat ja talojen omistajat. Vapautta perustellaan oikeudenmukaisuudella, yleisen kehittämisen tarkeydellä, rakennuskannan tarkoituksenmukaisella hoidolla, itsetarkoituksellisen suojelun vastustamisella ja saavutettujen etujen vaalintana.

Tärkeintä rakentamisen säätelyssä on kuitenkin kohtuullisuus ja olosuhteiden huomiointi: lähes 90 % on sitä mieltä, että rakennusoikeuksien määräyksessä pitää ottaa huomioon tonttien maasto-olosuhteet, rakennuskanta ja suojelutavoitteet. Kaikkein

tyytyväisimpiä nykyiseen säätelytilanteeseen ovat ne, jotka suhtautuvat säätelyyn kaikkein kielteisimmin.

Viheralueet halutaan säilyttää nykyisellään

Asukkaista 86% haluaa säilyttää viher- ja virkistysalueet entisellään ja 72 % myös Pyhäjärven ranta-alueen nykyisessä laajuudessaan. Ranta-alue ja kasvimaat mielletään henkireiäksi ja keuhkoiksi, olennaiseksi osaksi Pispalan ja Tahmelan vanhanaikaista maisemaa. Pyhäjärven ranta-alueen siisteystasoa halutaan kuitenkin selvästi nostaa. Alueen epäsiisteys koetaan hoitamattomuutena, näkyvyyttä estävänä ja myös sosiaalisena epäsiisteysnä.

Palvelutaso jakaa mielipiteet

Puolet vastaajista on sitä mieltä, että Pispalaan ei tarvita uusia palvelualueita. Palvelutason nostoa kannattavat eniten yli 55-vuotiaat. Mikäli palvelutasoa nostetaan kehittämällä nykyisiä palvelualueita, eniten kannatusta saa Tahmelan kaupan ympäristö. Myös matkailua tulisi kehittää maltillisesti. Turistibussiliikennettä halutaan rajoittaa erityisesti Pispalanharjulla.

Liikennejärjestelyt julkisen ja kevyen liikenteen ehdoilla

Valtaosa pispalalaisista haluaa kehittää alueen liikennettä, sekä julkisen että kevyen liikenteen ehdoilla. Liikenteen kannalta alueen suurimpana ongelmana pidetään läpikulkuliikennettä. Läpiajoliikenteen vähentämistä perustellaan yleisellä turvallisuudella, lasten koulureitin turvaamisella, meluhai-

toilla ja saasteilla. Alueen läpiajoliikennettä halutaan hillitä rakenteellisin keinoin: hidasteilla ja kavennuksilla.

Kysely lähetettiin joulukuun puolivälissä 2300 pispalalaiseen ja tahmelalaiseen talouteen sekä 100 alueen ulkopuolella asuvalle kiinteistönomistajalle. Kyselyyn oli mahdollista vastata joko perinteisellä paperilomakkeella tai internetissä. 32 % vastaajista vastasi kyselyyn internetissä. Lopulliseksi vastausprosentiksi muodostui 16,2.

Kyselystä julkaistaan Ville Viljasen ja Ilari Karpin raportti: Pispalan asemakaavan uudistaminen. Asukaskysely 2008. Se tulee piakkoin luettavaksi Pispalan kirjastolle ja kaupungin kaa-voitukset net-sivulle.

Kasvimaat voidaan säilyttää

Työryhmän tavoite on kehittää Tahmelan kasvimaiden ja Pyhäjärven rannan virkistyskäyttöä, ranta-alueen hoitoa ja viihtyvyyttä sekä maiseman suojelua. Osa kasvimaista on yleiskaavassa määritelty täydennysrakentamisalueeksi. Pispalan asukkaiden mielipide voi vielä vaikuttaa siihen, ettei rakentamista toteuteta, eikä viedä asemakaavavaiheeseen. Syksyllä on tavoitteena saada kaupungin yhdyskuntalautakunta tekemään kaavoittajalle päätös toimeksiannon muuttamiseksi niin, että lähtökohtana on koko kasvima-alueen määrittelyminen asemakaavaan viljely- ja virkistyskäyttöön.

Työryhmä teki kevään 2008 aikana kyselyn viljelijöille. Sen yhteenvedo, ryhmän loppuraportti sekä Kurpits-

saliikkeen kehittämistä koskevat työt löytyvät Pispalan kirjastolta, Kurpitsatalolta ja Kurpitsaliikkeen sivuilta:

<http://www.pispala.fi/kurpitsa/>

Jatkamme työtä edelleen. Tekeillä on videodokumentti kasvimaaviljelystä. (Dokumenttiprojektista kerrotaan lisää sivulla 7).

Yritämme tehdä viljelykulttuuria tunnetuksi ja etsiä mahdollisuuksia sekä uusia tapoja palsta-alueen ja Kurpitsaliikkeen toiminnan kehittämiseksi.

Pispalassa kaikille yhteisen ranta-keitaan arvo on selvillä: vuosisatainen viljelyperinne, ainutlaatuinen musta

multa, puhdas ja suojainen sijainti, harvinaiset kasvit, satakielen konsertti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas maisemakokonaisuus. Kasvimaat ovat ihmisten kohtaamispaikka ja henkisen hyvinvoinnin lähde. Aluetta voidaan kehittää edelleen pispalalaisten ja matkailijoiden iloksi. Toivomme, että kasvimaiden ja ranta-alueen arvo ymmärretään ajoissa.

Kaavoituksen alkuvaiheessa toteutettu laaja asukkaiden KaOs-osallistumisprojekti päättyi yksimielisesti siihen, että kasvimaat tulee säilyttää nykykäytössään myös uudessa kaavassa.

KaOs- projektin lopputulokset ovat luettavissa Pispalan kehityskuva -loppuraportissa Pispalan kirjastolla tai netissä osoitteessa: <http://www.kaosprojekti.net> --> Ajankohtaista Sieltä löytyvät KaOksen työryhmien loppuraportit ja lähiaikoina tulos asukaskyselystä.

Teksti: Janne Rahkila

Tahmelan hyötyjätepisteen sijainti on muuttunut.

Tahmelan viertotien ja Hirvikadun kulmassa ollut hyötyjätepiste on siirtynyt bussi 21:n päätepysäkille. Näin pisteeseen on saatu mahdutettua myös monien toivoma kartonginkeräyssäiliö. Kuitenkin siirto syrjemmälle Tahmelan keskustasta, on saanut huonoa palautetta. Kauppias Tomas Laakso kertoo, että negatiivista palautetta asiasta kuu-lee paljon.

Useat ihmiset oppivat kierrättämään, mutta nyt kun paikka muuttui on opitulta pudonnut pohja pois. Käytännössä tämä tulee ilmi kaupan roskasäiliöiden täyttyessä kierrätettävällä lasi- ja muulla tavaramalla, sanoo Tomas Laakso.

Luonnollista olisikin, että kierrättämisen voisi hoitaa kauppatieteen yhteydessä. Näin siitä ei koituisi lisävaivaa ja jätteet päätyisivät oikeisiin paikkoihin. Tällä hetkellä Tahmelan itäpää on ilman hyötyjätepistettä, kun Päivöläkadun parkkipaikan ja Tahmelan pisteet ovat hyvin lähekkäin.

Ympäristöinsinööri Saana Ojala Pirkanmaan Jätehuollosta kertoo tiedon hyötyjätepisteen häätämisen tulleen aikaa sitten. Piste on ollut vanhal- la paikallaan, kunnes sille löydettiin uusi sijainti. Pirkanmaan Jätehuolto ei omista maata, joten pisteet sijoitetaan aina omistajan parhaaksi katsomiin paikkoihin.

Pirkanmaan Jätehuollolta meni aikaa etsiä pisteelle uusi sijoituspaikka. Tilan puutteen vuoksi Tahmelan K-kaupan tontille ei uutta pistettä voitu tehdä ja kaupan pihan alapuolella Tahmelan viertotien varsi olisi ollut jäteautolle liian kapea, ja liikenne olisi häiriintynyt. Heti kun paikka löydettiin vanha kierrätyspiste purettiin ja uusi rakennettiin.

Syy siirtoon on kuitenkin hieman epäselvä. Pirkanmaan Jätehuollolle Tampereen kaupunki perusteli kierrätyspisteen siirtämisen johtuvan vanhan pisteen takana olevasta kaupungin omistamasta tontista. Kaavoituksen mukaan tontille tultaisiin rakenta-

maan asuintaloja. Näin ei kuitenkaan voi olla, sillä uusi kaava ei ole vielä valmistunut ja alue on rakennuskiel- lossa vuoden 2010 maaliskuun alkuun saakka.

Myös Sakari Leinonen Tampereen kaupungilta kieltää, että syy siirtoon olisi ollut omakotitalojen rakentaminen. Hänen mielestään perusteluna ovat ulkonäölliset syyt, sillä kierrätys- piste ei ollut parhaalla mahdollisella paikallaan seistessään tien ja tontin välisellä töyräällä.

Tontin käyttötarkoituksesta käydään keskustelua. Siitä on tehty useita eh- dotuksia. Muun muassa on ehdotettu, että tontin voisi säilyttää rakentamat- tomana ja luoda siitä kaikille avoin ”kansalaistori”.

Kokonaan uuden kierrätyspisteen rakentamista Tahmelan itäpäähän ei ole poissuljettu. Saana Ojalan mukaan kesän aikana tutkitaan eri vaihtoehto- ja.

Tätä odotellessa kannattaa kuiten- kin totuttaa itsensä käyttämään uutta hyötyjätepistettä, sillä kierrätyksen ja yhteisen maapallomme eteen kannat- taa pikkuisen nähdä vaikka vaivaakin.

4 pöytä
VALIOJOGURTTI
MAUSTETUT JOGURTTIT
200 g
-35%
4 pöytä
0,39 per 100g

1⁰⁰

15
Eskimo
VALIOJÄÄTELÖ
ESKIMO MONIPAKKAUS
75 kpl/250 g
-30%
2⁹⁹
4,39 per 100g

0⁹⁹
KARVONEN
PÄRÖIDYT NUGGETIT
200 g
-47%
1,89 per 100g

K MARKET TAHMELA

Puh. 03 223 524
Palvelemme:
ma-pe 8-21 la 8-18 sunnuntaisin 12-21

29.-30.8.2009 Varala 100 - tapahtumaviikonloppu!

La 29.8. Avoimet ovet

Klo 10.30 Minimaraton 8-13 -vuotiaalle.
8€/12€ jälki-ilm./hlö.

Klo 12.00 avoimet ovet lajikoikeiluihin.
Perhepeuhu Halli 1:ssä klo 10.00 alkaen.

Klo 14.00 Varalan Vitoset -lenkki.
19€/24€ jälki-ilm./hlö. Ryhmäilmoittautumiset marko.arvonen@varala.fi, yli 15 hlöä 17€/20€/hlö, yli 25 hlöä 15 €/20€/hlö.

Maratonin tuotetorin tarjontaan Halli 2:ssa voi tutustua koko päivän ajan.

Ilmoittautumiset Minimaratonille 14.8. ja Varalan Vitosille 7.8. mennessä: varala.fi. Tämän jälkeen ja paikanpäällä mahdollista ilmoittautua jälki-ilmoittautumishintaan.

Varalan Urheilupuisto, Varalankatu 36, 33240 Tampere

Su 30.8. Varala 100 -juhlamaraton

Reitti kulkee Tampereen upeissa järvi- ja harjumaissa!

Matkat: Varala Maraton, Varalan Venti (1/2 -maraton), Varalan Varti (1/4 -maraton), Viestimaraton (4 hlön ryhmässä, n. 10km/osuus).

Lisätietoa, hinnat ja ilmoittautuminen
www.varalamaraton.net

Tutustu netissä kesän
kurssitarjontaan mm.
Melontakurssit, Sportti-
leirit ja Perhesportit.
www.varala.fi

Varalan Urheilupuisto 100 vuotta

Juhlanäytös Tampereen Työväen Teatterissa 4.9.2009.

Liput 25€, Varalan vastaanotosta tai netistä varala.fi.

Kohde edelleen tilakeskuksen myyntilistalla

Teksti ja kuva: Vesa Keinonen

Mitä tapahtuu A-killan talolle?

Tahmelanrannan A-killan talo eli Tahmelan Monitoimitalo on monen muun Pispalan kiinteistön tavoin noussut keskusteluun kaupungin myyntiaikeiden takia. 1900-luvun alussa valmistunut talo myytiin Tampereen kaupungille 1950-luvulla. Nykyisessä käytössä talo on ollut 1990-luvun alusta. Tuoreet myyntihuhut ovat aiheuttaneet talossa levotonta ilmapiiriä. Asiakkaat ja lähiseudun asukkaat pelkäävät menettävänsä kaikille avoimen ja poikkeuksellisen hienon rakennuksen pihapiireineen.

Tahmelan Monitoimitalo palvelee laajaa ihmisryhmää: käyntejä kuukaudessa on noin tuhat. Talon ruokailupalveluita käyttää noin 500 henkeä kuussa.

On liikkeellä huhuja, joiden mukaan tontti ja rakennus myytiin Tampereen kaupungille sillä ehdolla, että alue palvelee pispalalaisia yleishyödyllisessä tarkoituksessa ja ettei sitä saa myydä yksityisille. Kaupunkikirjaa, jossa tällaisesta mainitaan, ei ole ainakaan vielä löytynyt.

Tampereen A-killan toiminnanjohtaja Vesa Vaittinen sanoo yhdistyksen olevan myyntiasiaassa tilaajan eli Tampereen kaupungin armoilla.

-Tampereen A-killalla ei ole varaa ostaa Tahmelan Monitoimitalon kiinteistöä tai tehdä niissä perusteellista remonttia. Pieniä korjauksia olemme tehneet, mutta tilakeskus on tehnyt isommat remontit.

Vaittisen mukaan nykyisessä toimitalossa on yhdistyksen kannalta hyviä ja huonoja puolia.

-Miljöön Pyhjärven rannalla on aivan mahtava, mutta varsinaiset tilat eivät ole meidän toimintaamme ajatellen mitään huipputasoa. Esimerkiksi pyörätuolilla liikkuvilla on vaikeuksia päästä sisään rakennukseen.

Vaittisen mielestä uuden omistajan mahdollinen tulo merkitsee Tampereen A-killalle luopumista Tahmelan monitoimitalosta.

-Päihitteettömän ja kaikille avoimen päiväkeskustoiminnan jatkaminen vaatisi uudelta omistajalta melkoisen suurta sydäntä ja kukkaroa. Oma kysymyksensä on tietysti se, että tarvi-

taanko Tahmelassa tällaista toimintaa vai ei?

Tilakeskus toivoo myyntiä

Tampereen kaupungin tilakeskus näkee Tahmelan A-killan talon myynnin parhaana vaihtoehtona.

-Talo on koko ajan myyntilistallamme, kertoo toimistoinsinööri Anne Karinen tilakeskuksesta.

-Rakennus on heikossa kunnossa. Sen perusteellinen remontointi maksaa paljon. Haemme sellaista ostajaa, joka jalostaisi kohteen asumiskäyttöön.

-A-killalle etsimme samaan aikaan uusia tiloja, Karinen toteaa.

Asiakkaille tärkeä paikka

A-killan asiakkaille ja vapaaehtoisille Tahmelan monitoimitalo on suoranainen henkireikä.

-Tämä on ainutlaatuinen paikka eikä vastaavaa hevin löydy, toteavat asukkaat kuin yhdestä suusta.

Soraääninä ei juurikaan kuulu, kun saunasta jäähdyttelevät miehet listaavat talon ja alueen hyviä puolia.

-Talo on kaikille avoin paikka jonne A-killan varsinaisten asiakkaiden lisäksi myös kaikki Tahmelan ja Pispalan asuk-

kaat ovat tervetulleita, muistuttaa talon naapurissa asuva Paul Putte Grönlund.

-Jos rakennus ja tontti myydään, tännehan voi tulla vaikka golf- tai veneilypaikka, ja alue suljetaan täysin ulkopuolisilta.

Alueen monipuolinen luonto koetaan tärkeäksi asiaksi.

-Ympäristö on alueella todella rauhallinen ja luonto kauttaaltaan hieno. Pihapiiristä ja rannasta löytyy paljon harvinaisuuksia kasvi- ja lintulajeista.

Kynäjalavia on tuossa järven rannassa.

Tapio Finnilä muistuttaa talon yhteiskunnallisesta vaikutuksesta.

-Ei kaikkia asioita voi ajatella numeroilla ja rahalla. Tahmelan A-killan nykyisessä paikassa, merkitsee paljon täällä käyville ihmisille. Talolla raitistutaan ja palataan takaisin työelämään kunnon veronmaksajiksi. Mikä on valtavan tärkeä asia yhteiskunnalle.

- Tällä on oikean elämisen henki, Finnilä kuittaa.

Valtaajat Pispalan valtatie 72:ssa

Teksti: Ville Kangas

2009 Tampereen Hyhkysä n. 30 ihmisen joukko otti haltuunsa kiinteistön Pispalan valtatie 72 B:stä. Samana päivänä vallattiin toisen ryhmän toimesta entinen Abaa-teatterin tyhjilleen jäänyt arvokiinteistö Tammelassa, osoitteessa Vellamonkatu 2 B. Kummankin valtaajaryhmän tarkoituksena oli perustaa vallattuihin taloihin autonominen sosiaalikeskus. Poliisi häiti Tammelassa valtauksen seuraavana päivänä. Hyhkyn talo on yhä valtaajien hallussa.

Autonomisella sosiaalikeskuksella tarkoitetaan tilaa, jonka toiminnasta vastaavat ja päättävät talon toimintaan osallistuvat ihmiset tasavertaisesti. Valtauksilla pyritään rakentamaan paikallista ei-hierarkkista yhteisöllisyyttä. Valtaus kritisoi kaupunkieihin liittyviä ongelmia kuten asutuspulaa, tontti- ja kiinteistökeinottelua, ympäristö-ongelmia, yhteisöllisten tilojen puutetta ja julkisen tilan kaupallistumista.

Hyhkyn talonvaltauksen päätavoitteina on sosiaalikeskuksen lisäksi kulttuurihistoriallisesti merkittävän kiinteistön suojeleminen ja kunnostus. Talolla on valtaajien toimesta järjestetty muun muassa useita kunnostus- ja siivoustalkoita, sekä yhteisruokailutapahtumia.

Rakennus on ollut vallattuna aikaisemminkin. Se vallattiin eri ryhmittymien toimesta vappupäivänä 2004. Valtaajat hädettiin kesäkuussa 2006, jonka jälkeen talo on ollut tyhjillään ja vailla huolenpitoa. Huolimatta omistajan laiminlyönnestä, on talo varsin hyvässä kunnossa. Talon omistaa Ahjolan Kannatusyhdistys Ry. Kiinteistö sijaitsee kaupungin vuokratontilla

Pispalan valtatie välittömässä läheisyydessä. Talo ja tontti ovat ilmeisesti olleet omistajille päänaiva, sillä kiinteistön omistajan suunnitelmissa on purkaa talo. He ovat haluttomia vuokraamaan taloa valtaajille tai muille tahoille.

Talo on varsin hyväkuntoinen ja kulttuurihistoriallisesti merkittävä. Useat ihmiset ja ryhmittymät ovat kiinnostuneita kiinteistön säilyttämisestä ja sen hyötykäytöstä. Tontti, jolla kiinteistö sijaitsee on vaatimattoman kokoinen (255 m²). Sille ei ole suunnitteilla uudisrakennuksia tai muutaakaan käyttöä. Lisäksi se on kaavoitettu puistoksi, ei asuinrakentamiseen. Tämä sallii talon käytön ainoastaan ”kerhotilana”. Asuinrakentaminen tontille on mahdotonta ennen pitkälistä kaavamuutosprosessia, mikäli sellainen on tulossa.

Jos valtaajat hädetään ja talo puretaan, on se vahinko sekä paikalliselle ruohonjuuritason yhteisötoiminnalle että Tampereen rakennushistoriallisille arvoille. Purkamisen jälkeen tyhjä tontti tulisi todennäköisesti olemaan

vuosia kaistale joutomaata valtatie laidassa.

Hyhkyn valtaus on neljästoista julkinen talonvaltaus 2000-luvun Tampereella. Kaikilla valtauksilla on tavoiteltu pitkäaikaista autonomista sosiaalikeskusta. Useimpien valtausten apuna on ollut yhteisön tuki, media, rakennus- suojelelaki ja valtaajien oma väsymättömyys. Valtaukset on poikkeuksetta lopetettu pakkotoimin. Suurin osa entisistä vallatuista taloista rappeutuvat vailla käyttöä. Monet näistä kohteista ovat 1. luokan suojelekohteita. Osa on purettu kalliiden uudisrakennusten tieltä.

Vaikka Pispalan valtatie 72 B:n valtaajat hädettäisiin, tulevat talonvaltaukset jatkumaan, kunnes Tampereella on pysyvä autonominen sosiaalikeskus.

Lisätietoa talonvaltauksista internetissä:

tresquat.rbgi.net (Tampere)
turunvaltaajat.ning.com (Turku)
satama.org (Helsinki)
takku.rbgi.net

Karnevaaleilla Pispalasta tulee yhteinen olohuone

Järjestetyn ohjelman kruunasi yhteisöllisydentunne, kun monta sataa pispalalaista rantautui puistoalueelle ja kojuille ostamaan, myymään tavaraa, ja vaihtamaan kuulumisiaan. Tärkeimpänä, viettämään kaunista säätä yhteiseen olohuoneeseen, Pispalaan.

Ohjelman avasi lasten karnevaalit. Tahmelan monitoimitalon pihassa oli mahdollisuus pelata erilaisia ulkopelejä ja leikkiä leikkejä. Kokuilla myytiin ruoan lisäksi leluja. Kokujen takaa alkoi tehtäväpolku, jossa oli muun mu-

assa pingispallon kantoa lusikalla.

Jalkapallossa Pulterrieri vastaan Kujakollit nähtiin kovaa taistelua. Tunteikkaan pelin voiton vei Kujakollit maalein 2-4.

Päivän musaa mäeltä -anti oli todella monipuolinen.

Pipar Sisar loihti lavalle goottimais-ta keijutunnelmaa. Minimalistisella ja psykedelisellä otteella taikova ryhmä on yhdistelmä musiikkia ja performanssia. Cover-biisilastenlaulusta Omituisten otusten

kerho, oli erittäin osuva. Pipar sisaren esityksestä jäi hyvälle mielelle.

Illalla kuultiin hunajaisenpehmeä Tapani Tyrväisen Iskelmä-Combo debyyttikeikallaan, ohjelmistona iskelmiä viidenkymmenen vuoden takaa. Hasputri mykisti vastaanottavaisen juhlayleisön tautisen taitavalla hyperjazzillaan.

Päätösjameissa, Vastavirta-klubilla, kuultiin vielä Irvin Goodmanin Bull-doseria ja HCM-cityä.

Pispalan kyläkuvaaja

Harvassa ovat ne elämänaalueet, joille Pispalasta ei ole löytynyt omaa taitajaa. Eräs viimeisiä löydettyjä on ollut kiertelevä kyläkuvaaja, pääosin 1920-luvulla valokuvannut putkimies Kalle Kurki.

Kurjen kuvia löytyy paitsi lukuisista pispalalaisista kotialbumeista myös Vapriikin kuva-arkiston kokoelmista, jossa niitä on toista sataa.

Kalle Kurki syntyi Tampereella vuonna 1870 puusepän yhdeksänlapsiseen perheeseen. Hän joutui osallistumaan perheen elatukseen jo pienenä poikana tekemällä rasioita tulitikkutehtaalle. Tuhannesta tehdystä tulitikkurasiasta sai 80 penniä.

Kurki tutustui Pispalaan nuorena miehenä ollessaan pari vuotta sepän opissa Pispalassa. Sen jälkeen hän kierteli Suomea erilaisilla työmailla ja oli muun muassa rakentamassa Tampereen-Porin rataa. 1920-luvun alussa hän asettui Pispalaan, jossa asui elämänsä loppuun. Leipänsä hän ansaitsi putkimiehen töillä.

Lielahden tehtailla oli Kurjen ensimmäinen työpaikka. Kaipa hänet jo silloin opittiin tuntemaan valokuvauksen harrastajana, koska häntä pyydettiin myöhemmin sinne kuvaamaan muun muassa. Lielahden tehdaspalokunnan harjoituksia ja juhlia.

Kurki asui Pispalan rukoushuoneen viereisessä talossa, joka on edelleen paikallaan. Talon pienuudesta huolimatta siinä asuivat Kallen lisäksi hänen äitinsä ja sisarensa lapset, joita Kalle elätti putkimiehenansioillaan – ja osin valokuvista saamallaan rahoilla.

Kuvausharrastusta aloittaessaan Kurki oli jo yli viisikymppinen, mikä oli siihen aikaan raskasta työtä tehneillä miehillä korkea ikä. Ehkä hän halusi koettaa, pystyykö itse tekemään valokuvia. Itseluottamusta se vaati, mutta

itseluottamus taisi olla siihen aikaan ainoita asioita, josta Pispalassa ei ollut puutetta. Kalle ilmeisesti kuului siihen ihmistyyppiin, joka tykkää tehdä käsillään kaikenlaista. Hän teki puu- ja metallitöitä. Nykypäivänä hän olisi varmaan kuulunut ITE -taiteen tekijöihin.

Kurki oli viikot töissä, mutta viikonloppuisin hän otti kameransa ja kierteli Pispalaa ja Tahmelaa. Hän kuulemma tuli ja kysyi, että otetaanko valokuvia. Moni vastavalmistunut uusi talo tulikin ikuistettua, samoin perhejuhlia ja ihmisiä pyhävaatteissaan. Kuvat sai sitten itselleen maksua vastaan, ja usein niitä otettiin useampi kappale tutuillekin. Näin samoja valokuvia löytyy useasta pispalalaisalbumista.

Kurjen kuvat erottaa muista Pispalasta otetuista kuvista siitä, että useimmat ovat muuttuneet albumeissa haalistuneen ruskean kelleräväviksi. Syitä tähän voi olla monia: väärä lämpötila kuvia tehdessä, huonot kemikaalit tai vedosten huono huuhtelu. Asian ymmärtää, kun miettii minkälaisissa olosuhteissa hän kuviaan teki: neuvoja ei voinut kysyä, tilaa oli

Kalle Kurki Kuva Vapriikin kuva-arkistosta.

Pispalan lapsia Vallin talon seinustalla.
Kuva Kerttu Viidan albumista.

niukasti, aineet olivat kalliita ja tarvittava huuhteluvesikin oli kaivossa.

Lapset ovat aina olleet valokuvaajien lempikohteita, ja heitä Kallekin kuvasi varmaan ilmaiseksi, ihan kuvaamisen ilosta. Useissa kuvissa on hänen sisarentyttärensä Kirsti ja tämän ystävä Kerttu ja näiden ystäviä; lapsiahan Pispalassa siihen aikaan riitti kuvattavaksi.

Nykysilmin haikean kiinnostavia ovat kuvat lapsiparvien ja perheiden uintireissuista Näsijärven Pölkyläniemen rantaan. Nuo näkymäthän ovat meiltä nykyasukkailta kadonneet tien alle.

Ehkä kiinnostus ja aktiivisuus elämässä sai aikaan sen, että vielä 80-vuotiaana Kalle Kurki oli töissä ja juhlisti syntymäpäiväänsä lahjoittamalla putkimiesten ammattiosastolle oman lipun. Kurki oli sanonut elävänsä 90-vuotiaaksi, mutta jäi vajaan vuoden tavoitteestaan.

Ahjolassa oli huhtikuussa näyttely Kalle Kurjen kuvista. Kävijät kertoivat uutta tietoa valokuvista. Ohessa oleva kuva on Kurjen omalta pihalta Pispalan palaneen kirkon vierestä. Martta Valli esittelee, miten hyvin raparperit kasvoivat Vallin talojen ja Valtatien välisellä alueella.

*Ehkä hän halusi
koettaa pystyykö itse
tekemään valokuvia.
Itseluottamusta se vaati,
mutta itseluottamus taisi
olla siihen aikaan ainoita
asioita, josta Pispalassa
ei ollut puutetta.*

Suvannon talo vastavalmistuneena
(Pispankatu 16). Kuva Sylvi Hurstin albumista.

Tulta iski Ilman Akko

ESITYKSET

KE 9.9.09 KLO 21.00
PE 11.9.09 KLO 21.00
LA 12.9.09 KLO 21.00
SU 13.9.09 KLO 21.00
KE 16.9.09 KLO 20.30
PE 18.9.09 KLO 20.30
LA 19.9.09 KLO 20.30
SU 20.9.09 KLO 20.30

LIPUT 22€ / 18€

KESÄTEATTERIN TOIMISTO
VERKATEHTAANKATU 11
TAMPERE
LIPUT (03) 2160 300
TOIMISTO (03) 2122 964

WWW.PILETTI.FI
0600-13377 (1,50€/MIN +PVM)
MA-PE 9-20, LA-SU 12-16

FLAMMA

WWW.FLAMMA.FI

SUOMEN SUURIN TULITEATTERI
PYYNIKIN KESÄTEATTERISSA
9. 9. - 20.9. 2009

BLACK MOTOR

Black Motor on improvisoiva jazz-trio Tampereelta, jonka lähtöhetki oli tammikuussa 2005. Kokoonpanossa ovat alusta lähtien soittaneet Sami Sippola - saksofonit, Ville Rauhala - bassot ja Simo Laihonen - rummut. Viime talvena trio julkaisi Vaarat vastukset ja Club el Toro -pitkäsoitot.

Yksinkertaisia juttuja, jätkät painaa hiki päässä työhaalareissa

Pienet levymerkit ovat julkaisseet heiltä kaiken kaikkiaan kolme täyspitkää levyä. Julkaisijoina ovat toimineet kaksi italialaista ja yksi portugalilainen levymerkki.

- Nyt on live-levy tekeillä ja katsellaan milloin tulee ja kenen kautta. Viime vuoden Amsterdamin viimeinen keikka on äänitetty. Kuusi iltaa me soitettiin siellä ja tuntuu siltä, että se haluttaisiin saada julkaistua, miettii Laihonen.

- Se oli outoa, kun soitettiin Amsterdamissa keikkoja, niin siellä kaikkien mielestä musa oli aika erikoista. Meidän musa tuntui aika epä-älylliseltä. Yksinkertaisia juttuja, jätkät painaa hiki päässä työhaalareissa, jatkaa Rauhala

Pispalassa bändiä on nähty ja kuultu paljonkin. Bändin toinen levy Club el Toro on äänitetty Tahmelassa Hirvitalolla, jonka alakerran studion mukaan levy on nimettykin.

- Mä olen nyt pispalalainen ja Samihan asui sitä ennen kymmenisen vuotta täällä eli vakiona on ollut, että kolmasosa bändistä asuu Pispalassa, kertoo Laihonen. Vastavirta on tullut aikalailla samoihin aikoihin, kun me alettiin soittamaan, niin se oli samassa leikkauskohdassa ja me saatiin siel-

lä kehittää tätä juttua. Enemmän ollaan täällä soitettu, kuin missään muualla.

Jazzin toinen vaihtoehto

- Meillä ei ole akateemista taustaa tähän jazzin soittamiseen, eikä me oikein olla kuuluttu suomalaiseen jazz-kenttään, kun me ei olla Helsingistä ja vasta nyt on jotain pientä orastavaa kiinnostusta alkanut ilmetä. Se on tosi vahva, se Sibelius-akatemiapohja suomalaisessa jazzissa, toteaa Sippola.

- Se on aika pieni porukka, joka kiertää eri nimisissä kokoonpanoissa noissa erilaisissa jazz-liiton jutuissa ja 95% niistä on Sibelius-akatemista ja Jukkis Uotisen kouluttamia, Ville Rauhala jatkaa.

- Suomessa on toinen vaihtoehto jazzin ja kokeilevan musan parissa, mikä on täysin erillään tästä virallisesta kentästä. Tässä underground-porukassa on tietenkin paljon soittajia, jotka ei saa elantoa soittamisesta, mutta toimii tosi aktiivisesti. Ei meidän välttämättä tarvitse soittaa jazz-festivaaleilla, vaan voi olla paljon otollisempaakin yleisöä muualla.

Kesällä Black Motor keikkaillee aktiivisesti. Heidät nähdään muun muassa Ilosaari-rockissa. Pispalassa yhtye nähdään kesäkuun alussa Vastavirta-Klubilla venäläisen Ilja

Belorukovin kanssa.

- Tällainen kohtaamis-meininki on ollut meillä muutenkin tärkeää. Meillä on kiinteä ryhmä ja soitetaan paljon kolmistaan. Välillä soitetaan kaikenmaailman tyyppien, ja jopa kokonaisten bändien, kanssa samaan aikaan lavalla. Se on hauskaa ja siitä jää aina jälkiä omaan musaan. Onhan se myös sellainen perinne, mikä jazz-musaan on kuulunut. Suomessa on niin pienet piirit, että on ihan välttämätöntä olla muidenkin kanssa tekemisissä, toteaa Rauhala.

- Tällaisessa free-jutussa on paljon kyse sellaisesta, kuinka paljon pystyy arvostamaan eri sukuisia musiikinlajeja. Maailmaan mahtuu niin paljon kaikenlaista hienoa. Tässä musiikissa on sellainen käsityöläishenki. Tampereella on loppujen lopuksi aika paljon sellaista, miettii Laihonen.

- Nyt kun on jonkin verran muita kaupunkia kiertänyt niin on huomannut, että muuallakaan ei ole senkään vertaa sitä käsityöläishenkeä, jatkaa Rauhala.

- Se sanotaan kuitenkin vielä Tampereen kaupungin päättäjille, että vaikka täällä on tehty kaikenlainen musiikin soittaminen ja esittäminen hankalaksi, lähtien julistekiellosta bändikamppien alasajoon, niin täällä sitä vaan mennään... siitäkin huolimatta, päättää Sami Sippola juttutuokion.

Vaakon nakki lähtee kesäkiertueelle

Vaakon nakin grillivaunu pystytettiin perjantaina 22.5 aurinkoiselle Laukontorille, tourneen ensimmäiseen kohteeseen. Sen kyljessä komeilee Pispalan haulitorni.

Grillipäälliköksi viime syksynä palkattu Hanna Viskari on saanut vastuulleen varustaa uuden liikkuvan keittiön. Hanna on ollut ravintola-alalla seitsemäntoistavuotiaasta asti ja työskennellyt monella eri saralla muun muassa vastaavana tarjoilijana sekä kokkina.

- Vaunu kiertää virkistämässä kansaa Porin Jazzeilla, Mettällican keikalla, Sauna Open Airissa, Tammerfesteillä ja Hangon regatassa. Hmm.. olikohan muuta? Elokuun loppuun asti reissataan. Miesenergiaa myyntityöhön tuo stand up -koomikkonakin toimiva Fredi Lilius. Suomalaiselle laatulihalle on kysyntää, siksi me lähdetäänkin kiertueelle. Lihajalosteen makkaraa on aina saatu Vaakon nakilta.

Vanhin grilli Tampereella

Eikä ihme, paikka on sijainnin ja rakennuksensakin puolesta tunnelmallinen. Tampereen vanhin grilli sijaitsi vuonna 1963 Vaakonlammen lähellä. Tarkasta paikasta tosin kiistellään.

Pispalan valtatie 37 kohdalle, haulitornia vastapäätä grilli pystytettiin 80-luvulla. Nykyinen omistaja Mikko Aartio osti sen 2008 keväällä Saija Salmelta, joka veti kioskia edeltävät neljätoista vuotta.

Perinteinen kuumakoira on suosituimpia Vaakon nakin tuotteita. Höyrytetyn sokerimunkin sisälle sujutetaan kaksi nakkia tai muu herkullinen lihajaloste ja päällystetään herkullisilla lisukkeilla. Laadukkaat lihatuotteet tulevat yhä Hyhkystä Lihajalosteesta tai Sarankulmalta Wigreniltä.

- Vegaanilautanen tuli listalle, sillä Pispalassa on selkeä tarve vegaaniruualle. Vaunua voi muuten kysyä esimerkiksi yritysjuhlisiin tai tapahtumiin, Hanna lopuksi ylpeänä markkinoi.

Vaakon vaunun edessä kiertuemyyjät Milla Palonen Siru-tytär sylissään, Fredi Lilius, Riikka Jutila ja Hanna Viskari.

Ompelukonekeskus Koivu toteuttaa unelmia

Mielikuvani perinteisestä ompelukoneliikkeestä, kun astuin Pispalan valtatiellä sijaitsevaan Ompelukonekeskus Koivun tiloihin. Sisällä oli tietokoneen näköisiä ompelukoneita, joissa on nelivärinäytöt, usb-portit ja automaattinen kirjontatoiminto. Hyllystä löytyy niihin soveltuvia ohjelmapaketteja sekä esimerkiksi led-valoilla toimivia puikkoja. Yrityksen omistaja Petri Koivu toteaa, että on pysyteltävä ajan hermolla pärjätäkseen alalla. Päivittäin tai viikottain tulee uusia tuotteita.

Liikkeen yhteydessä toimii Suomen monipuolisimman ompelualan verkkokaupan, ompelijamaailma.fi, varasto-myymäle. Sieltä löytyy laaja valikoima erilaisia ompelualan tarvikkeita tavallista edullisimmin hinnoin.

Ompelukonekeskus on Suomen suurin Husqvarna Viking jälleenmyyjä, vaikka löytyy liikkeestä muitakin merkkejä, kuten Berninaa ja Singeriä. Ompelukonekeskus Koivu hoitaa Pirkkanmaan kuntien ja koulujen varustelut kangasliidusta höyrysilityskeskuksiin.

Petri Koivun isä perusti 1967 kodinkoneliikkeen Vammalaan, jossa Petrikin työskenteli. Ompelukonepuolelle kannatti kuitenkin erikoistua. Nykyään Vammalassa sijaitsee keskusvarasto postia vastapäätä, joten toimituksetkin hoituvat nopeasti. Käsityöpuolella ei lamakaan tunnu näkyvän.

- Enää ei ommella äärimmäiseen tarpeeseen kuin ennen.

Pispala soveltui hyvin uuden liikkeen sijainniksi. Sinne on helppo neuvoa, ja parkkitilaakin löytyy helposti.

- Suuri osa myynnistä tapahtuu verkkokaupan puolella. Ompelukoneet tullaan tosin katsomaan ihan liikkeessä. Samalla voin neuvoa asiakasta valitsemaan juuri hänelle parhaan koneen ja antaa käyttökoulutusta.

Yritysalalla on pyörity kauan. Kokemus näkyy Koivun tiedon määrässä. Ompelukonekeskus Koivu on saanut vuoden huoltoliikkeen valtakunnallisen palkinnon. Mietin, voisiko omaa konettani korjata. En muistanut koneeni merkkiä, mutta koetin kuvailla sitä.

-Se on varmasti Combina II. Niitä tehtiin 60-luvun lopulla ja ovat tuon värisiä, Petri arvasi ja osui oikeaan. Harmikseni sitä ei kannata korjata osien valmistuksen loputtua.

Ompelijanmaailman verkkokaupan myydyin tuote on sovituskukke Diana, jonka vieressä Petri poseeraa.

Eläinlääkärin vastaanotolla

Inka-Mari Anttila on unelma-ammattissaan eläinlääkäri-nä Hyhkyssä Pättiniemenkadulla. Hän opiskeli Münchenissä. Palattuaan Suomeen hän aloitti uransa tekemällä sijaisuuksia ja päivystyksiä Tampereella. Eräs ystävä kysyi Inka-Maria pitämään vastaanottoaan Härmälään, ystävä itse muutti pois paikkakunnalta.

- Ei minusta pitänyt tulla valkotakkista kissalääkäriä kaupunkiin, vaan lehmälääkäri maalle, mutta lopulta kaikki meni todella hyvin. Työt maaseudulla ovat vähentyneet ja keskittyneet ennaltaehkäisevään hoitoon. Idylli on rapistunut pienten tilojen kadottua.

Huovarinkadulle muutettuaan hän huomasi Pättiniemenkadulla sopivat tilat ja hän päätti avata vastaanoton.

Perheen takia hän pitää vastaanottoa avoinna pari kolme päivää viikossa. Lopulla ajalla hän hoitaa sen näkymättömän työn, mitä yrittämiseen liittyy. Välillä lapset auttavat töiden teossa. Kolmen pojan lisäksi Anttiloiden kanssa elää kaksi koiraa ja kissa.

Pispalassa on eniten koiria ja kissoja. Tosin asiakkaat tulevat laajemmalta alueelta, jopa Kangasalta. Inka-Mari kehuu työtään. Ensiapu -tyyppinen työ ei sovi hänelle. On hienoa, että on aikaa puhua asiakkaiden kanssa. Rokottamiseenkin Inka varaa puolen tunnin ajan.

Tärkeimpiä onnistumisen tunteita on, kun pystyy ratkaisemaan pienenkin ongelman. Esimerkiksi joskus omistajasta saattaa tuntua, että lemmikki rupeaa olemaan taakka tai vaiva. Usein tämä johtuu siitä, että ei ymmärretä eläintä. Lääkärin voi auttaa omistajaa ja lemmikkiä yhteisymmärrykseen.

Inka-Mari Anttila kuulosteleo Tyynen sydänääniä.

Reviirin perustajat

Neljä nuorta naista päättivät perustaa oman yrityksen. Puolisen vuotta kestänyt tutkimus soveltuvimman liiketilan sijainniksi johti heidät entisen Pispalan apteekin tiloihin, pesukatin viereen. Ovet reviiirin eläinlääkärikeskuksen tiloihin avattiin marraskuussa 2008.

Kun ovesta astuu sisään, ei heti ajattele tulleen lääkärin vastaanotolle. Seiniä koristavat pirteät taulut, ja sisustus on samanhenkinen oransseine sohvineen, wc-tilan sisustusta myöten. Ikkunoilta löytyy kissoille ja koirille virikkeellisiä sekä terveyttä edistäviä leluja. Asiakkaita odottelee aulassa. Potilaisiksi on tulossa kissa ja koira.

Palvelupäällikkö Niina Naaralainen esittelee tilat. Reviiirissä on kolme toimenpidehuonetta, hammashuolto, kaksi-paikkainen leikkaussali, valmistelu, heräämö, laboratoriotilat ja ultra sekä röntgen.

Niinan lisäksi Reviiirissä työskentelee eläinlääkärit Noora Naaralainen ja eläinlääkäri Salla Leppävuori sekä pieneläin-hoitaja Viivi Vatanen. Työympäristö tuntuu viihtyisältä, ja sen Noora sanookin olleen yksi tärkeimmistä syistä perustaa oma yritys.

-Työtä ja paneutumista siinä riittää. Muita syitä ovat haasteellisen ja mielenkiintoisen työn tekeminen.

Noora vertaa eläinlääkärintoimintaa käsityöläisen ammat-tiin. Sekä Noora että Niina opiskelevat työn ohessa yrittä-jän ammattitutkintoa.

Puhelinvarauksella toimivien palveluiden lisäksi, eläin-lääkärikeskus päivystää viikonloppuisin lauantaista sun-nuntaihin, jolloin puhelinpalvelu on pois käytöstä.

-Klinikka on tähän mennessä ollut kiinni jouluna ja tulee olemaan juhannusaattona, muista kiinnioloapäivistä ei vielä tarkemmin osaa sanoa.

Yrityksen perustamista edeltävä tutkimus osoittautui kannattavaksi, sillä kysyntä on ylittänyt tarjonnan. Asiak-kaita tulee jopa Porista ja Lyväskestä. Kaikki eläinlääkäri-osakkaat ovat toimineet jo aiemmin ammatinharjoittajina.

- Ihan keltanokkana ei yritystä kannata perustaakaan.

Reviirin perustajista edustamassa Niina Naaralainen, Viivi Vatanen sekä Noora Naaralainen.

URHEILUTOIMINTAA PISPALASSA JA TAHMELASSA

Teksti: Tuomo Koivisto

Kuva: Pispalan Tarmon arkisto.

Ennen 1900-luvun alkua urheiluseuroja Suomessa oli peräti 341.

Niistä kahdeksantoista Tampereella. Osansa urheiluseuratoiminnasta saivat myös Tahmela ja Pispala.

Lokakuussa 1906 Kansan Lehdessä oli maininta Pispalan vapaapalokunnan Tahmelan osaston voimisteluseuran järjestämää iltamasta. Kaksi kuukautta myöhemmin iltamia järjestäjän nimi oli Tahmelan Voimisteluseura.

Tahmelan työväenyhdistyksen Voimistelu- ja urheiluseura perustettiin kuitenkin vasta seuraavana vuonna, kyseessä oli sama seura. Se liittyi vuonna 1919 perustettuun Tahmelan Vesaan. Tämän perusteella urheiluseuratoimintaa harrastettiin Tahmelassa kolmen eri nimikkeen alla ennen kuin Pispalan ensimmäinen seura, Alku aloitti toimintansa vuonna 1909.

Alku rahoitti toimintaansa järjestämällä iltamia Pispalan työväentalolla, paikallisella VPK:lla ja lähiseuduilla.

Seuran vuosikokouksessa tehtiin vuonna 1912 sääntömuutos, jonka

jälkeen sen jäseneksi saattoi liittyä Pispalan työväenyhdistyksen, sen alaisuudessa toimiva ammattiosaston tai sos. dem. työväenjärjestöjen jäsen. Työväenyhdistyksen jäsenammattiosastoja olivat muun muassa Pispalan Kirvesmiesten ao. , Pispalan Tehdas- ja Sekatyöväen ao. sekä Santalahden Pahvi- ja paperitehtaiden ao.

Alku ja Vesa olivat, yhdessä Siuron Tuiskun ja Nokian Pyryn kanssa aktiivisesti mukana Pirkkalan seurojen ”olympialaisissa”. Hiihdot järjestettiin vuorovuosiin Nokialla tai Tahmelassa Pyhäjärven jäällä, kesäurheilussa näyttämönä oli yleensä Nokian urheilukenttä ja sittemmin Pispalan kenttä. Parhaimmillaan tässä ”olympia-yhteistyössä” oli 1930- ja 40-luvuilla yhteensä 14 seuraa. Pispalan Alku oli tuolloin jo historian lehdillä ja Tarmo jatkamassa sen toimintaa.

Sekä Vesalla ja Alulla oli riveissään

hyviä urheilijoita, jotka menestyivät myös piiritason mestaruuskilpailuissa. Vesan Otto Keskinen oli 1920-luvun juoksijatähti, A.Ruusulehto ylsi mitalieille korkeushypyssä ja V.Viita keihäänheitossa.

Myöhemmin 1930-luvulta alkaen Vesan tahti yleisurheilussa hiipui, kun taas Tarmo löysi mitalijyvän aina 1950-luvulle saakka. Etenkin Tarmon naisjuoksijat menestyivät sankoin joukoin, sekä kuulantyohtajana Suomen huipun tuntumassa ollut Enni Heinänen. Miesurheilijat keräsivät piiritalta kilokaupalla arvometallia.

Kansan Lehden katujuoksu oli vuodesta 1915 alkaen aina 1990-luvulle saakka kevätkauden suurtapaus. Tarmo voitti useaan otteeseen esikaupunkijoukkueiden sarjan. Myös Vesa oli tässä juoksussa mukana, mutta menestys jäi vaatimattomammaksi.

Molemmat seurat menestyivät jalkapalloilussa ja jääkiekossa, jossa Vesa oli peräti TUL:n mestaruussarjassa.

Mäkihypyssä Vesa oli tamperelainen legenda ja muualla Suomessa katseltiin

KIERTOPALKINTO KOTIIN 1936 Pispalan Tarmo voitti Kansan Lehden katujuoksun esikaupunkijoukkueiden sarjan vuosina 1934-1939. Kuvassa kolmannen kerran peräkkäin voittanut joukkue vuodelta 1936. Vasemmalta Kalle Holm, Yrjö Eerola, Iljo Nyman, Reino Mäkinen, Asser Koivisto, Leevi Nieminen, Otto Helenius, Kalle Kallio, Reino Laine, Pentti Suonpää, Kalle Järvensivu ja Eino Vuori.

hämmentyneinä Vesan jäsentenvälis-
ten kisojen tuloksia, joissa parhaim-
millaan saattoi olla 80 osanottajaa.
Vesalla oli oma hyppyrinsä urheilu-
kentän pohjoispuolisessa rinteessä ja
Tarmolla, joka myös menestyi mäes-
sä, oli omansa tukkitunnelin itäpuo-
lilla Näsijärven rannassa.

Tarmo oli 1950-luvulla TUL:n par-
haita lentopallojoukkueita puhumat-
takaan koripalloilusta, jossa se pelasi
usean kauden Suomen korkeimmalla
mahdollisella sarjatasolla. Esko Koivu-
sen lisäksi miesten maajoukkueessa seu-
rasta pelasivat Pentti Palkoaho ja Matti
Heino.

Sekä Vesan että Tarmon tarina jat-
kuu edelleen kunnioitettavasti alkupe-
räisillä nimillä. Tarmon tie on jatkunut
hieman mutkaisesti, mutta käytännös-
sä kuitenkin samana seurana.

*Tuomo Koivisto on toimittaja, jonka
erityisalaa on tamperelainen liikunta-
ja urheiluhistoria.*

TAHVE TÄYTTI 90

Teksti: Asko Parkkonen
ja JiiPee Villanen

Tahmelan Vesa vietti 90-vuo-
tisjuhla 14. maaliskuuta
Pispan koululla. Pääjuhlassa
oli salillinen veteraaneja, nykyisiä
aktiivitahvelaisia sekä urheilun ja
seuratoiminnan ystäviä.

Seuran puheenjohtajan Tommi
Joutselan tervetulotoivotusten jäl-
keen juhlan juonsi leppoisaan tyy-
liinsä entinen puheenjohtaja Ari
Välisaari.

Kansanedustaja Jukka Gustavsson
kiitteli Vesan pitkää ja monipuolista
historiaa ja kannusti nykyjoukkoa
vaalimaan perinteitä. Tampereen pii-
rin puheenjohtaja Jukka Nieminen
toivotti juhlaikansan tervetulleeksi
TUL:n liittouhille.

Taiteellisesta annista Vesan juhlas-
sa vastasivat muusikot Marjo Mink-
kinen, Pekka Ängeslevä ja Kimmo
Karppi. Juhlaa valmistellut työryh-
mä järjesti Pispan kirjastolla juh-
lanäyttelyn. Osa näyttelyn valoku-
vakokoelmasta nähtiin pääjuhlassa.
Kahvittelun yhteydessä valokuvien
ympäriä olikin tungosta.

Seuralle uusi lippu

Pääjuhlan aikana tahvelisaktiivit
saivat kuningasajatuksen. Seuran
alkuperäinen lippu on aikojen kulu-
essa kadonnut. Kuinka Liittouhille
voisi lähteä ilman omaa lippua.

Fagerströmin Veikko otti yhteyttä
aiempaan lipuntekijään Kalevi Hel-
miseen, ja Grönlundin Lasse tokai-
si oivan lipunkantotangon. TUL:n

liittouhlien juhla-kulkue on lauantaina
13.6 ja kulkueessa arvokkaalla paikalla
liehuu upouusi Tahmelan Vesan lippu.
Vesalaiset toivovat suurta joukkoa mu-
kaan näyttämään pispalalasta ja tahme-
lalista voimaa – teemalla *Tahven viitoit-
tamalla tiellä!*

TUL:n 11. Liittouhla myös 90-vuotisjuhla

Liitto- ja piirijuhlat ovat aina olleet
vesalaisille suurtaapahtuma. Seura oli
mukana jo ensimmäisessä TUL:n Liit-
touhlassa vuonna 1927 Helsingissä
mies- ja naisjoukkueilla yhteisvoimiste-
luesityksissä.

Pispalalaisseuroista Tahve ja Pispalan
Alku (myöh. Tarmo) olivat mukana
TUL:n perustavassa kokouksessa tam-
mikuussa 1919 Helsingissä, samoin
TUL:n Tampereen piiriä perustamassa
kuukautta myöhemmin. Noista ajoista
niin työläisurheilu kuin koko maa ovat
muuttuneet tavattomasti. Entisajan
kansan kahtiajako on taakse jäänyttä
elämää.

TUL 11. Liittouhlien Pääjuhla on
lauantaina 13.6. kello 19 Ratinassa.
Pääjuhlaa edeltää juhla-kulkue, joka
aloittaa järjestäytymisen kello 16.30
Hämeenpuistossa. Kulkueen kärki läh-
tee kello 18. Suomen lippua kantaa pai-
nijalegenda Matti Hämäläinen ja TUL:
n lippua huippupyöräilijä Tea Vikstedt-
Nyman. Veteraanit voivat tulla matkalta
mukaan, suunnilleen Matkailutoimis-
ton kohdalta, jolloin matkaa on jäljellä
300-400 metriä.

Pääjuhlaan osallistuu presidentti
Tarja Halonen. Ohjelmassa on mm.
seitsemän erilaista joukkue-esitystä,
joissa on yhteensä 3500 esiintyjää.

TUL:ssa haetaan uutta ilmettä ja avoimuutta

TUL:n Tampereen piirin puheen-
johtaja Jukka Nieminen korostaa
avoimuutta liiton toiminnassa. Tämä
näkyi liittouhlassakin. Mukana
on 50 eri lajia joihin voi osallistua
kuka tahansa, TUL:n mestaruuskisat
ovat avoimia. Me teemme avoimesti
yhteistyötä ja teemme sen omalla ta-
vallamme, sanoo Nieminen.

TUL:n Liittouhla alkaa starttivii-
konlopulla 5.-7.6., jolloin on eri lajien
ay-mestaruuskilpailuja ja työpaikkojen
kilpailuja sekä kuntoilutapahtumia
kuten Pyynikin urheilukentällä la 6.6.
koko perheen TULE -sporttipäivä.

TUL:n mestaruuskilpailuja järjes-
tään edelleen noin viidessätoista laji-
sa. Kuka tahansa voi osallistua, voittaja
on TUL mestari.

Tapahtumien viikolla 8.-12.6.
on erilaisia kulttuuritapahtumia
sekä lasten ja nuorten Leiriviikko,
joka kokoaa 400 leiriläistä.
TUL veteraanien tapaaminen on-
perjantaina 12.6 Tampere Areenalla
kello 16, ja sen päälle tanssit
työväentalo Konsussa.

TUL 11. Liittouhlien koko ohjelma
verkossa www.tule2009.fi/

RAJAPORTIN SAUNA 100 v. 1906-2006

Sauna - Kahvila - Hieroja

Pispalan valtatie 9 - www.rajaportinsauna.fi

Suomen vanhin yleinen sauna

puh. 03 222 3823

AVOINNA:

ma 18 - 22

ke 18 - 22

pe 15 - 21

la 14 - 22

Miesten ja naisten osastot

Maksu ma ja pe 4€

pe ja la 6€

Myös sarjakortteja

Hierontahuone

"Corpus Vitale"

puh. 045 673 6871

TOIMII SAUNA-AIKOINA

Tilauksesta muulloinkin

Ajanvaraus pakollinen

Koulutettu hieroja Heta Pulkkanen

RAJAPORTIN

SAUNA

Rajaportin kahvila

puh. 03 213 0117

AVOINNA SAUNA-AIKOINA JA TILAUKSESTA

Kahvia, pullaa, olutta, virvokkeita ja pikkusytävää.

Kahvilaa laajennettu.

Nyt sisätillaa

3 huoneessa yht. n. 35 paikkaa.

Myös kokouksiin 1-3 huonetta tarjoilulla tai ilman.

Kesäterassilla 20 paikkaa.

Kysy tilaussaunoja, puh. 045 136 5557

Saunatuotteita:

-Lahjakortti on oiva lahja saunanystäväälle!

Sisältää 15.min hieronnan, saunan ja pullakahvit. Hinta 15€

-T-paitoja on kahdenlaisia ja monessa värissä. Hinta 10 €

-Tukevakankalet saunakassit pitkällä sangoilla;

musta tai valk. Hinta 8€

-Saunan historiikkikirja "Puhasta tuli". Hinta 20€

-Videodokumentti-dvd "Rajaportin sauna 100v." Hinta 20€

Tuotteet myynnissä kahviossa

Lauantaina 13.6

Suomalaisen saunan päivä

Pihassa ohjelmaa, telttasauna ja soppatykki.

Juhannusaattona 19.6

sauna avoinna kello 12-18

Juhannuspäivänä 20.6

sauna on suljettu!

PISPALAN PULTERI

RUOKA-ANNOKSIA.ESIM.
NIERIÄÄ, SILAKKAPIHVIT,
PYTTIPANNU, LIHAPULLAT,
HUNAJABROILERI,
HAMPUROLAISANNOKSIA...

SUPERPIHVI MAUN MUKAAN

PIKKUANNOKSIA

TALON SALAATIT

JUOTAVAA

Avoimna
arkisin 11-02
la-su 12-02

Keittiö avoin
ma-pe 11-16
la 12-18
su 12-19

Pispalan valtatie 23
puh. (03) 212 5211

21 vuotta Pispalassa

VIINI JA OLUT TARVIKE SHOP

www.pirkanmaanviinijaolut.com

Vuokrataan myös hääautoa! www.haaaauto.suntuubi.com

Pispalan valtatie 21

p. 222 9661

Av. 10-17

la 10-14

☎ 03 447 4870

Pyynikintori 1

TAMPERE

★ RAJAKIOSKI ★

VEIKKAUKSEN ONLINE-PALVELUT

GRILLITUOTTEET

HUURTEISET MUKAAN

avoinna

ma - su klo 9 - 22

puh. 03-2144 785

Pispalan valtatie 21

Pispalan vappujuhla

Pispalan vappujuhlaa vietettiin otsikolla ”Antikapitalistinen vappu!” Otsikko tarkoitti, ettei puhujiksi hyväksytty sellaisia, joiden katsottiin ryvettäneen itsensä politiikassa yleisellä konsensuksella.

Pääpuhujana Tampereen Yliopiston ylioppilaskunnan varapuheenjohtaja Mirva Tossavainen toi opiskelijoiden näkökulman yhteiskuntakeskusteluun. Muut puheet kuultiin Tampereen Rakennussuojeluyhdistyksen edustajalta Aarne Raevaaralta ja Rantaväylä-liikkeen Vesa Knuuttilalta.

Juhlapäivän järjestelyt käynnistyivät aamusta Pispalan Pyykkipuistossa iloisella hyörinällä. Tapahtumapaikalle kohosi esiintymislava, ruoanmyyntipiste, sekä järjestäjien vappukanttiini. Tapahtuman järjesti vallaton Kulttuuriyhdistys Moukari ja Korttitalo ry. yhdessä pispalalaisten asukkaiden kanssa.

Kello kahden aikaan alkoi vappumarssin kokoontuminen Ahjolan edestä. Kulkue lähti liikkeelle klo 14.30 hieman vajaan kahdenkymmenen henkilön eturintaman voimin. Kulkue marssi Pispalan valtatieltä Mäkkikadun kautta Pyykkipuistoon. Kulkueessa kiinnitettiin huomiota ”Elävään ja turvalliseen Pispalaan” sekä alueen vanhan rakennuskannan säätämiseen. Erityisesti haluttiin tuoda esille Pispalan valtatie turvattuus. Viimeksi huhtikuun alussa nuori poika jäi auton alle kyseisellä tiellä.

Pyykkipuiston kansanjuhla

Vappukulkueen saavuttua Pyykkipuistoon, kukitettiin Punamuistomerkki ja samalla laskettiin kynttilät sen eteen. Patsaan edessä vietettiin hiljainen hetki punaisen aatteensa puolesta kaatuneiden muistoksi.

Kello 15 kansanjuhlan käynnisti näyttelijä-ohjaaja ja tapahtumanjuontaja Jorma Markkula. Ensimmäisestä ohjelmanumerosta vastasi osa naiskuoro Pispalan Telluksesta, jonka jälkeen Aarne Raevaara esitti näkemyksiään Pispalan kaavoitustilanteesta. Seuraavana musisoi Pouco a Pouco International Fighting Song Orchestra, jonka jälkeen tervehdyksen esitti Rantaväylä-liikkeen tilanteesta tutkija Vesa Knuuttila. Työväen vappu-osuuden päätti yhteislauluna työväenlaulu ”Kansainvälinen”.

Lasten vapussa rakennettiin hiekkalinnaa, piirrettiin kilometri-piirustus ja halukkaat saivat kasvomaalauksen. Lasten ohjelman jälkeen lavalle kapusi trubaduuri Kati Pellinen esittäen muun muassa Joe Hilliä ja kappaletta ”Blowing in the wind.” Hänen jälkeensä tapahtumapaikan naapurissa asuva Heikki Salo esitti omaa tuotantoaan lapsille ja aikuisille.

Tapahtuman pääpuhujana esiintyi Tampereen yliopiston ylioppilaskunnan varapuheenjohtaja Mirva Tossavainen.

Illan roikkaavimman osuuden aloitti 17.30 Pispalan Teatterin lyhyt performanssi. Punch & Pravda esitti venäjänkielistä jenkkää ja Vladimir Vysotskia. Valmets rokkasi amerikkalaisittain. Illan päätti rauhallisesti instrumentaalibändi Hasputri jazzista harmoniaan.

Tänä vuonna tapahtumaan osallistui noin 400-500 ihmistä eli kutakuinkin saman verran kuin viime vuonna. Lisäksi sää suosi jälleen kerran tapahtumaa. Ensi vuonna otetaan taas uusiksi uusin kujein. Työväenhenki on vielä voimissaan. Taistelu jatkuu.

www.pispala.fi/vappu

PISPALAN TEATTERI

Mäkikadun ja Pispalan Valtatien kulmaan

Teksti: Jorma Markkula

Kuva: Matti Tohka

Pispalan Teatterin kotiseutunäytelmä ”Harjun varjossa” aloittaa uuden luvun Pispalan teatteriperinteessä. Edeltäjänä voidaan pitää Pispalan työväen näyttämöä, joka toimi työväentalossa eri nimillä vuosina 1903-63.

Pispalan Teatteri antaa uutta käyttöä osoitteelle Pispalan Valtatie 11. Osoitteessa seisoo yhä paikallaan entinen Kierrätyskeskuksen talo, joka edelleen tunnetaan Puukkonien talona, vaikkakin talon on rakennuttanut osuusliike Voima v. 1911.

Pispalan Teatteri aloitti näkyvän toiminnan itsenäisyyspäivänä 2008. Ulkoilmanäytös kesti kymmenkunta minuuttia ja komeljanttarit esiintyivät Mäkikadulle kokoontuneelle yleisölle. ”Harjun varjossa” merkitsee Pispalan Teatterin varsinaista syntyä.

Harjun varjossa suojellaan ympäristöä

Käsikirjoitus on syntynyt ryhmätyönä talven pakkasten aikana. Ryhmään ovat kuuluneet Antti Mankonen, Jarmo Suomi, Sirkku Veilahti, Paula Huhtanen ja Mikko Lehtineva. Tilapäinen katsomo on rakennettu talon pihaan Mäkikadun puolelle. Esitys alkaa sidoksissa esiintymispaikkaan: Eläkeläispariskunta Aatos ja Ilmi Kangas (Markku Hokkanen ja Aninka Lumme) tulevat vieressä sijaitsevasta Rajaportin saunasta.

Draamassa Kankaan pariskunnan pojalla Matti-Tepolla (Ilkka Vierinen)

menee huonosti ja hyvin. Yritys on menossa nurin velkojen takia, mutta toisaalta vaimo (Emma Aav) on odottamassa perillistä. Kuvioon saapuu bisnesmies Felix Rinne (Timo Kallio-koski), joka harjoittaa ”kaikkea laillista liiketoimintaa” ja jolla on ratkaisu velkoihin; hän on antamassa lainaa, mutta tietenkin sellaisilla ehdoilla, että Kankaan tontti on siirtymässä ”kaiken laillisen liiketoiminnan” kohteeksi. Markkinatalouden hyveeksi nostettu ahneus on siis saapunut harjulle.

-Maailmaakin voisi pelastaa, mutta kun se MAKSAA!

Pelastajaksi löytyykin salaperäisen tutkijan (Ismo Torvinen) löytämä ainutlaatuinen organismi, joka elää harjun kätkeissä: YHTEISÖLLISYYS!

Muita näytelmän henkilöitä ovat lakimies Niilo C. Kärppä (Jarmo Suomi), mittamies (Jon Polviander), byrokraatti Sauli-Yrjänä Hög (Markus Henriksson), opiskelija Rauha Lampinen (Sylvi Kangaspeska), venäläinen sihteeri Svetlana Suhova (Nana Simola) ja baarimikko (Joel Honka).

Ohjauksesta on vastannut Sirkku Veilahti, koreografiasta Sirkku Hiltunen ja lavastuksesta Tiina Laaksonen ja Toni Käsnänen.

Tunnelmaa yllä pitävät muusikot ovat Niko Inkiläinen, Suvadeep Das, Jon Polviander, Valtteri Hänninen ja Mikko Lehtineva.

Harjun varjossa

on ohjelmistossa kesäkuun 6. päivään asti. Seuraava näytelmä on jo suunnitteilla, mutta tässä vaiheessa suunnitelmia vielä verhoaa salaperäisyys.

Kuvassa Felix Rinne ja Niilo C Kärppä paikkaavat kättä onnistuneen vilunkipelin kunniaksi.

MUSTA 10-12.7.09

anarkistinen vastakulttuurifestari

TYÖRYHMIÄ,
KEIKKOJA,
RUOKAA,
RANTAJUHLAT
JA PALJON MUUTA!

PISPALA

TAMPERE

mustapispala.takku.net

aide ahtoo arttua

Teksti ja kuvat: Janette Hannukainen

Sanna Rissanen, Alastair Michael, Eetu Haverinen ja Johanna Kerovuori (takana) antavat Tarttuvan taiteen keskukselle vauhtia Pyynikin kulkutautisairaalan pihassa.

Entinen Pyynikin kulkutautisairaala oli lähtölaukaus idealle perustaa Tampereelle Tarttuvan taiteen keskus. Se tarjoaa taiteilijoille työtiloja ja houkuttelee yleisöä kohtaamisiin taiteilijoiden kanssa. - Emme halua perustaa jähmeää instituutiota, vaan luoda sosiaalista tilaa, jossa taiteilijat kohtaavat ja ideat tarttuvat, kertoo projektikoordinaattori Johanna Kerovuori.

Alun perin keskuksen oli määrä aloittaa toimintansa kulkutautisairaalassa kesäkuun alussa, kun Tampereen opiskelija-asuntosäätiön (Toas) vuokrasopimus kaupungin kanssa päättyy ja rakennus jää tyhjiin odottamaan alueen kaavoitusta. Kaupungin mukaan rakennus on kuitenkin liian huonossa kunnossa julkiseksi tilaksi. Tämä ei Kerovuorta masenna.

- Projektimme ei ole sidoksissa sairaalaan, vaan etsimme uutta tilaa, hän toteaa.

- On tietenkin sääli, jos vanha rakennus jää tyhjiin, mutta hankkeemme tarkoituksena ei kuitenkaan ole kulkutautisairaalan pelastaminen.

Kerovuori opiskelee arkkitehtuuria Tampereen teknillisessä yliopistossa. Hän on asunut kulkutautisairaalassa pariin otteeseen, vuosina 2002-2004 ja vuoden 2009 alusta.

- Arkkitehtinä minua kiinnostaa käytön luominen jollekin rakennukselle. Kaupunkitilasta voi etsiä paikkoja ja merkitä niitä. Se on kuin rakentamista ilman rakentamista.

Taiteilijan vastaanotolle tai taideambulanssiin

Tulevan keskuksen toimintaan kuuluu muun muassa taiteilijoiden tilauspalvelu.

- Perustamme internetiin tietokannan, jossa taiteilijat voivat tarjota palveluitaan yleisölle erilaisiin paikkoihin.

Palvelun avulla voi tilata vaikka performanssin, maalauksen tai muun kulttuurielämyksen.

Suunnitelmissa on myös taiteilijoiden vastaanotto, jolle voi varata ajan esimerkiksi taiteilijan työhön tutustumista varten. Tampereen koulut voivat saada vieraakseen taideambulanssin, joka tarjoaa erilaisen kuvataidetunnin.

Lisäksi keskukseseen on suunniteltu residenssitiloja kansainvälistä taiteilijavaihtoa varten, työpajoja ja näyttelytilaa. Keskus pyrkii houkuttelemaan myös matkailijoita markkinoimalla toimintaa turisteille.

- Haluamme tehdä taiteesta laajan ilmiön, joka kiinnostaa kaikkia, Kerovuori visioi.

Tarttuvan taiteen keskus on määräaikainen projekti. Sen perustoiminta rahoitetaan työtilojen vuokrilla, ja erilaisiin projekteihin haetaan avustuksia. Kerovuoren mukaan työtiloista on kysyntää, ja kiinnostuneita on riittänyt.

- Etsimme edelleen taiteilijoita mukaan projektiin. Myös erilaiset kulttuuriyhdistykset ovat tervetulleita toimintaan.

Taidetartunta on levinnyt jo pispalalaisiinkin.

- Teemme yhteistyötä Pispalan nykytaiteen keskuksen eli Hirvitalon kanssa. Lisäksi Tarttuvan taiteen keskuksella on tällä hetkellä yksi työntekijä Pispalan kumppanuus -hankkeesta.

- Jos projekti lähtee pyörimään, meille voi myöhemmin hakea töihin.

Taiteilijoiden tilauspalvelu avataan internetiin elo-syyskuussa. Silloin pidetään myös keskuksen avajaisnäyttely sopivien tilojen löydyttyä.

Lisätietoa: www.tarttuvataide.net,
keskus@tarttuvataide.net

Pispalalaisen kuvaajalla taitoa

Mikkonen on harrastanut valokuvausta siitä alkaen, kun hän nuorna miesnä osti ensimmäisen, neuvostovalmisteen Lomo-taskukameransa Tallinnassa. Mikkonen väittää vaatimattomaan tyyliinsä olevansa niin laiska, että siirtyi piirustuksesta valokuvaukseen, todellisuuden kuvaamisen välineenä.

Mikkonen taitaa lehtikuvauksessa tarpeellisen haastateltavien tallentamisen, mutta on ehkä omimmillaan luontoaiheisessa kuvauksessa. Tuon tuostakin kuvaajalta satelee mainioita kansikuvaehdotuksia, joista huomattava osa on toteutettukin. Lisäksi toimituksen hyvät ideat on toteuttanut lopulta Mikkonen.

Lehtemme monivuotinen kuvaaja Ilpo Mikkonen voitti hiljattain Tampereen Kameraseuran palkinnon kevätkauden kuvakilpailussa. Kilpa pidetään kaksi kertaa vuodessa. Viime syksyn kilvassa Mikkonen tuli toiseksi. Hän on pitänyt kaksi valokuvanäyttelyä Pispalan Kirjastotalolla.

Luontokuvaajana Mikkosta kiinnostavat niin perinteisemmät laajemmat asetelmat, kuin aivan ilmeisesti sielunlaatua heijastavat miniatyyritutkielmat. Hän paneutuu luonnonilmiön pienipiirteiseen maailmaan niin, että löydetty otos usein vertautuu toisen mittakaavan mielikuviimme. Niin oli myös voittaneen teoksen laita. Mikkonen tavoitti elegisen siiveniskun talvisesta jään leikistä, noita oikkuja ja heijastuksia Kainuun mies tutkii mielellään.

Kameraseuraan Ilpo sanoo liittyneensä käsityöläisen mentaliteettiaan. Okariinoja ja muita savitöitä vuosikaudet tehnyt mies kaipasi valokuvauksessaan loppuun asti käsityön jälkeä. Vasta itse tehdyt vedokset ovat loppuun vietyä kuvaustaidetta.

Ilpo Mikkosen löytää luontevimmin kamerasen takaa.

Ahjolan kesätoimintaa nuorille

Ahjolassa on nuorille kaksi musiikki-päiväleiriä 9-12.6 ja 15-18.6.
Leirimaksu. 30 euroa.
Salibandyä leirillä 27-30.7. Ahjolan liikuntasalilla. 15 euroa.

Balettia yli 9-vuotiaille päiväleirillä 5-6.8. liikuntasalilla. 20 euroa.
Lisätiedot ja ilmoittautuminen
Kimmo Uotila, 044 553 8415
kimmo.uotila@ahjola.fi.

Kesäkuussa Ahjolassa on workshoppeja tanssista kiinnostuneille. **Lisätietoja**
Anne Jokiranta, 044 553 8404
anne.jokiranta@ahjola.fi

HAMMASLABORATORIO

MARKKU JÄRVINEN
erikoishammasteknikko

PYYNIKINTORI 8, 33230 TAMPERE. PUHELIN (03) 213 0329.

Autokoulu
PIRKKA *fi*

Pyynikintori 1, 33230 Tampere
050 411 5100
03 212 6222

Pyynikin Auto- ja Venefix

Pesut, sisäpesut, vahaukset yms.

Pyynikintie 25 puh. 0400 173 714
Aukioloajat ma - pe 10-18

HERMORATATERAPIASSA
pyritään löytämään syy tuki- ja liikuntaelinten
ongelmiin, mm. ischias- ja käsiöireisiin, luupiikkeihin.

MARJATTA LUMME
Erikoissairaanhoidaja,
lymfaterapeutti,
hermorataterapeutti

Hämeenkatu 25 B,
7.krs. Tre
p.040 547 0112
www.marjattalumme.net

 Husqvarna **VIKING** **SINGER®**

PARHAAT TUOTTEET - PARASTA PALVELUA!

Ompelukoneet • Ompelutarvikkeet ja -välineet

Klikkaa

www.ompelijanmaailma.fi

Liikkeemme yhteydessä
toimii myös edullinen
ja Suomen monipuolisin
ompelijan verkkokauppa.

OMPELUKONEKESKUS KOIVU

Pispalan valtatie 50, Tampere, (03) 344 0022

Heinätori

-ravintola, restaurant-

Pyynikintori 5, Tampere
puh. (03) 212 1205
www.heinatori.com

T-OSAT OY

RENKAITA JA VANTEITA MYÖS KÄYTETTYJÄ

Runsaasti erilaisia alumiinivanteita

Pispalan valtatie 24, Tampere
uusi puh. 010 423 6110

AVOINNA ark. 9-17 La suljettu

 Lainalaatikko®

puh. (03) 222 0956
Yritys- ja kotimuutot

www.lainalaatikko.fi

Vuokraamme:

- Laatikot
- Muuttokärryt
- Kotiinkuljetus

MUUTTOKESKUS
Noutovarasto Pispalan valtatie 27

Akseli Perä-Rouhu ja Flamma

Akseli Perä-Rouhu on Tampereella ja miksei jo koko Suomessakin tutun tulitaideryhmä Flamman sekä sen taustaorganisaationa toimivan osuuskunta Ajanpyörän puheenjohtaja.

On sanottava: muun muassa.

Koska sen lisäksi hän esiintyy, ohjaa, lavastaa, käsikirjoittaa, vastaa AV-mediatuotannosta, tekee, nikkaroi ja hitsaa lavasterunkoja ja tulivälinerekvisiittaa, korjaa autoja...on valppaana taloushallinnon suhteen...harjoittelee ja kävelee puujaloilla...käy videoalaan liittyvisissä ”normaalitöissä” (työväenopiston videokurssien vetäjänä)...Lista on aidosti loppumaton, koska luova työmaa ei koskaan voikaan olla valmis ja teatterin tekeminen on myös hyvin fyysistä.

- Olin kova esiintymään jo aivan pienenä. Kun Tampereella järjestettiin tapahtumia liittyen Estelle-laivaan, lauloin ylioppilastalolla mm. kappaleen Vain merimies voi tietää ja esitin Estelle-hankkeen vetäjää Jyrki Pölkkiä.

Estellehän oli ja on hanke, joka halusi kiinnittää huomiota maailmalla vallitsevaan epäoikeudenmukaisuuteen ja epätasa-arvoon länsimaiden ja kolmannen maailman maiden välillä. Siksi ”käytiin Hesassa katsomassa vanhaa hiekkaproomua, ja mietittiin, pitäisikö siitä tehdä purjelaiva”, jolla käännettäisiin nykyinen asetelma omalta pieneltä osin toisenlaiseksi: purjehdittaisiin Afrikkaan hankkimaan paikallisia tuotteita maanläheisesti ja tasa-arvoisessa hengessä.

- Estelleä kunnostettiin Turussa, ja sinne matkustimme Tampereelta koko tällaisista asioista innostuneen perheeni kanssa tämän tästä, kun olin pieni. Tasa-arvokysymykset, maailmanrauha, kierrätys olivat vanhemmilleni aatteellisesti ja myös käytännöllisesti tärkeitä asioita, ja sillä tavoin ne ovat aina olleet pienestä pitäen itsellenikin luonnollisia ja itsestään selviä asioita ja pyrkimyksiä.

Tämäntyyppinen henki on aistittavissa myös Flamman toiminnasta. Ensimmäisenä motiivina ei ole rahan tekeminen, joskin Aksu ja varmasti kaikki toisetkin Flammassa toivovat kovasti voivansa viedä toimintojaan enemmän tuottavan liiketoiminnan suuntaan (kun kulttuurillisen sisällön velvoitteista asetetaan kuitenkin itselle jo hyvin korkeat vaatimukset).

Ajanpyörä

Osuuskunta Ajanpyörä perustettiin aikoinaan tuotantoyhtiöksi elokuville, multimedialle ja tv-tuotannoille Aksun opiskeltua alaa. Nykyisin sen toimenkuva on oikeastaan jotakin aivan muuta ja olisi tuolloin perustettaessa varmasti tuntunut mahdottomalta ja täysin ennalta aavistamattomalta tulevaisuuskuvalta. Aksu on ainoa alkupe- räisestä porukasta vielä mukana oleva toimija.

Tarkennetaanpa kuvaa nykyisestä systeemistä: On siis olemassa taustaorganisaatio, osuuskunta Ajanpyörä. Siihen kuuluu toimintaryhmä Flamma, jolle on oma yhdistyksenä Tulikollektiiviflamma ry. Tämä yhdistys ja ryhmä voi järjestää pieniä ja miksei suurempiakin tuleen liittyviä esityksiä, vaikkapa puistoissa, heitä voidaan vuokrata myös esiintymään (kuten tätä kirjoitettaessa kaksi flammalaista oli menossa samaisena iltana Helsinkiin esiintymään Euroviisuissa Waldo's People -ryhmän taustalle). Kun tilat ovat tulelle sopimattomat, valoshow voidaan järjestää loisteputkilla ja UV-valoilla.

Suuremman tuliteatteriesityksen suunnitteluista ja toteutuksista vastaa suurempi ryhmä kuin tuliryhmä. Sitä kautta – sekä mukana että omina toimijoinaan – osuuskunnassa on myös Mungomedia (ohjelmatuotanto), Piecemakers (taiteilijoista koostuva ryhmä), lavastusryhmä, puvustusryhmä, käsityöläisiä ja jopa viittomakielinen tulkki. Koko kuvio on toimivuudeltaan ja organisointinsa puolesta sympaattisen häikäisevää, vaikka Aksu joskus itsekin tuskailee liiallisenkin tuntuista alttiuttansa ”megaprojekteihin”.

- Nykyisin tätä porukkaa on kuitenkin niin paljon, että yksin joutuu huolehtimaan enää oikeastaan itsestään, Aksu kertoo.

Tulitaidetta

Taustaorganisaatio oli siis toimenkuvaltaan varsin erilainen kuin nykyinen. Nykyisten systeemien muotoutuminen alkoi vuonna 2002, jolloin Flamma tuliryhmän yhdistys perustettiin.

- Yhtenä kimmokkeena ja osatekijänä tulesta ja tulitaiteesta kiinnostumiseen oli varmasti se, kun näin vanhan tuttuni näytöksen, joka oli matkallaan Etelä-Amerikassa oppinut jonglööritä ja tulenpyöritystä. Pyysin tuota samaa taiteilijaa sitten esiintymään musiikkivideolleni Helevät hävelet.

- Melko lyhyessäkin ajassa toimintamme alkoi kehittyä ja kasvaa, ja jo muutama vuosi sitten, kun järjestimme esityksiä Tampereen Näsinpuistossa, joka on eräänlainen luonnon amfiteatteri, väkeä tuli 4000 henkeä, niin ettei paikalle enää meinannut mahtua.

- Emme tosiaankaan ole Suomen ensimmäinen tuliryhmä, vanhin on Tulikansa Helsingistä, mutta nykyisin olemme varmasti kaikkein isoin ja ammattimaisin, siis organisoituin – ja tuliteatterina olemme uranuurtaja, ehkä koko maailmassakin. Teemme kaiken omatoimisesti itse, hitsaamme veistokset, teemme koko paletin. Jopa yövartiointikin on järjestetty omalla porukalla!

Tulitaiteen tekemiseen ei ole oikeastaan saatavilla kursseja ja koulutusta. Tulta opitaan käsittelemään itseoppineesti ja kokeneempien neuvomana. Onnettomuuksia ja vahinkoja ei juuri ole sattunut, ainakaan isompia.

- Eiköhän jokainen, joka tätä tekee, ole kuitenkin ainakin joskus hiukan 'polttanut näppejään'.

- Ja jos ajatellaan vaikkapa aivan yksittäisen tuliryhmän toimintaa, niin verrattuna muuhun maailmaan, ryhmämme ovat hyvin varustautuneita: ensiapupakkaukset, sammutuspeitot ovat aina mukana. Ja käytämme kaikkein turvallisinta sytykettä, lamppuöljyä. Suuremmissa esityksissä meillä on aluepelastuslaitoksen hyväksymä iso turvallisuussuunnitelma ja aina tarvittaessa voimme palomestarin kanssa tarkistaa turvallisuuteen liittyvät kysymykset.

Tulitikkutyöntekijät

- Vakuutuksia ottaessamme meille oli äärimmäisen vaikeaa löytää työnimikettä, jonka alle toimintamme asettuisi, mutta onneksi myönteinen virkailija sellaisen löysi, ja olemmekin vakuutusasioissa tulitikkutyöntekijöitä.

Taustaorganisaatio Ajanpyörän nimi ei ole sattumaa, vaan liittyy tiedostamiseen, mutta se on niin pitkä tarina,

ettei siitä käyty edes keskustelemaan Akseli Perä-Rouhun kanssa. Vuosien 2007-2008 tuliteatteriesityksien nimi oli Narrien uni.

- Tämän vuoden syyskuussa saa ensi-iltansa seuraava tuliteatteriesityksemme, kalevalalaisuutta sisältävä Tulta iski ilman Ukko. Olemme opiskelleet suomalaista mytologiaa ja muinaissuomalaisuuteen liittyviä asioita. Tämä ei ollut selkeästi alkuperäinen lähtökohtamme, vaan toimintamme on nyt luonnollisesti lähtemässä tällaisiin suuntiin johtuen varmastikin siitä, että tuli on niin juureva ja maanläheinen elementti.

*"Tuli ei polta tuttuansa,
heimoansa herjaele"*

PISPALA VILKKARI OFF

Akseli Perä-Rouhun taltiointi tuliteatteriesityksestä Narrien uni sai julkisen ensiesityksensä Pispala Vilkkari OFF -elokuvatapahtumassa maaliskuussa 2009.

www.pispala.fi/vilkkari-off -sivuilta voi lukea juttuja muista elokuvantekijöistä ja katsella videotallenteita vuoden 2008 elokuvatapahtumassa. Seuraava Vilkkari Off järjestetään tämän vuoden loppupuolella.

Galaktinen seriffi (Akseli Perä-Rouhu) saartaa narrit (Antti Tupeli, Samuli Kivinummi ja Kasmir Jolma) palavien silmien kanssa tuliteatterissa Narrien Uni, joka sai Tampereen kaupungilta vuoden kulttuuriteko 2008 -palkinnon.

IN MEMORIAM

*Liisa Annikki Lappalainen
(o.s. Haro ent. Haarla)
29.11.1935 - 20.03.2009*

L 980-luvun loppupuolella, asutuani jonkin aikaa Vallikadun päässä, siis Pyynikin metsän ”portilla”, kiinnittyi huomioni piha-hommien lomassa pariskuntaan, joka usein rinnakkain paineli hölkkäen kohti metsän valtakuntaa.

”Reipas ja hyväkuntoinen pari”, ajattelin, ”hieno yhteinen harrastus”. Vuodet kuluivat ja vaimo ja mies, Liisa ja Olli, jatkoivat lenkkeilyään, Liisa jo hieman miehensä perässä. Opin myös vuosien aikana melkein tarkistamaan kelloni heidän mukaansa.

Olin kuullut ystävältäni, että Lissu on jumppaope Tesoman koulussa, ikänsä siis liikuntaa harrastanut ja hyväkuntoinen nainen (useita Suomen mestaruuksia yleisurheilun veteraani-sarjoissa). Sitten tuli aika, jolloin Lissu ilmestyi näköpiiriini vasta kymmeniä metrejä miestänsä jäljessä. ”Herra Parkinson” oli astunut hänen elämäänsä. Parkinsonin tauti on parantumaton, aivoperäinen sairaus, johon ei tois-

taiseksi ole löydetty tehokasta parannuskeinoja. Tämän ihmistä, erityisesti motoriikkaa, näivettävän taudin kanssa oli Lissun nyt elettyä.

Intohimoisena piha- ja puutarhaharrastajana hän vielä kitki ja möyri maata, ja sai pihan kukat loistamaan. Hänen työnsä noteerattiin Tampereen kaupungin pihapalkinnolla v. 1999. Liikunta on yksi taudin pahimpia vihollisia, joten liikunnallisen Lissun arkeen ei tauti tuonut paljonkaan uusia haasteita. Sen sijaan hänen tunnettu huumorintajunsa oli sitäkin kovemalla koetuksella. Ennen pitkää ei Lissua enää näkynyt Pyynikin poluilla. Aviomies jäi omahoitajaksi, kunnes kotihoitokaan, molempien sinnikkyudesta huolimatta, ei enää käynyt päinsä.

Rauhaniemen sairaala oli Lissun viimeisen lenkin pääte piste. Siellä hän menehtyi 20.03.09. Mutta siellä, missä Lissu tällä hetkellä liikkuu, on askel kevyt, ei enää jalka paina.

Teksti: Helena Ritola

IN MEMORIAM

*Martti ”Masa” Palomäki
20.10.1926 - 13.3.2009*

*”Eilinen on mennyt,
huomisesta en tiedä.
Jatketaan tätä päivää”*

Pispalan mäkiä ja kujia tallustellut, meille monelle tuttu Martti ”Masa” Palomäki on poissa.

Masan maallinen matkailu kesti yli 80 vuoden ajan, eikä siitä ajasta menoa ja meininkiä puuttunut. Pispalan pojan ensiräkkäisyt kaikuivat vanhapoika Mä-kisen torpassa, Pispalan valtatie 40:ssä.

Perheen muuttokuorma kulki Pispalanharjun ja Ylä-Tahmelan kautta kuulusaan Vuorenmaan valtakuntaan.

Masan lapsuus ja nuoruus kului Pispalan koulua käydessä sekä rinteillä kolttosia tehdessä. Masa ei peiteltyt alkoholismiaan. Suhde viinaan alkoi jo pikkupoikana, kun Masa pääsi Pispalan pirttukuninkaan, Punasen Yrjön, apupojaksi. Sodan jälkeen alkoi sitten ankara ryyppäminen, joka kesti halki vuosikymmenten.

Vuonna 1949 löytyi likka, joka vei Masan sydämen ja mies luulikin samana vuonna vietettyjen häiden hillitsevän menoa. Mutta ei. Eikä se ensimmäisen lapsenkaan syntymisen jälkeen vielä miestä rauhoittanut. Vaan aika aikaansa kutakin, kesyyntyy se villeinkin mies. Viisikymmenluvun lopulla alkoi raitistuminen. Siitä alkoi Masan uuden elämän aika.

Elämänsä parikymmentä viimeistä vuotta Masa vietti Rauhansa kanssa kurkistellen Ylä-Voiman talon ikkunoista välillä Näsijärvelle, välillä Pyhäjärvelle.

”Eilinen on mennyt, huomista en tiedä. Jatketaan tätä päivää”. (Lainaus Masan kirjasta: Masa - tuhannen tarinan mies, Muistoja Pispalasta, 2005)

IN MEMORIAM

"Lilli"

Vesa-Pekka Liljeström

30.05.1953 - 22.05.2009

Teksti: Jussi Sintonen

Siviilisäädyltään naimaton sähkömies Vesa-Pekka Kristian Liljeström kuoli juuri ennen 56-vuotispäiväänsä Hirvikadulla. Lilli oli varsin erikoinen persoonallisuus.

Hän oli muun muassa Pispalan Puhveliseurain perustajajäsen ja puheenjohtaja. Monet muistavatkin hänet muiden sarvipäisten karvaturriaisten joukosta pitämässä seuran vuosikokousta aina Juhannuksen jälkeisenä sunnuntaina Kujakollin terassilla.

Lilli oli kylämme vääräleukaisimpia kielitaitureita, mainittakoon hänen sananmuunnoksensa Kaikki lelut - leikkikalut.

Tempauksista mainittakoon, että Eräänä vappuna hän päätti hoitaa kaikki suurjuhlat kerralla, joten hän soitti joululauluja ja näyttäytyi lakanassa olallaan risti, jossa luki IRNI, jotta ei tulisi jälkipuheita.

Lilli oli syntyperäinen tamperelainen. Hän muutti Pispalaan 22 vuotta sitten. Vesa oli intohimoinen pöytälaatikkokirjailija, jolta jäi julkaisematta kymmenittäin runoja ja tekstejä. Toteutumatta jäi se ura, jota opettajat hänelle povasivat jo kouluaikana.

Lillin elämän kohtaloksi osoittautui tyttöystävän Eijan poismeno jouluna 2006. Tuosta hän ei toipunut koskaan.

Harjun seurakunnan tapahtumia

"Jo joutui armas aika"

20.6 Juhannuksen ulkoilma jumalanpalvelus Gaddin kappelilla

Veli-Pekka Järvinen, Kristiina Hyppölä ja Lasse Kautto.

Tiedot linja-autokuljetusten reiteistä ja aikataulusta löytyvät (täältä).

Paluu jumalapalveluksen ja juhannuskahvien jälkeen samaa reittiä.

Pihakirkkoja Pispalassa

10.6. Pispalan pyykkimetsä 19.00

27.6. Helmisten pihamaa

Simolankatu 11:

11.6./9.7./6.8. Pispalan palvelukeskus 14.30

Simolankatu 4

23.7. Fanny ja Otto-koti 14.30

Kornetinkatu 1

23.7. Viertola-koti 14.30

Vallerinkuja 4

3.6. Dementiakodit 13.00

Vaakonkatu 15

Lyhtyjen ilta

26.8. Pispalan kirkko 20.00

Ritva-Leena Hirvonen, Sanna Vihervirta
Musiikkia, tarjoilua ja ehtoollinen

Rakastatko vielä

parisuhdenäytelmä

30.8. Pispalan kirkko 17.00

kirjoittaja/ohjaaja: *Anna-Mari Kaskinen*
näyttelijät: *Eija Vilpas, Jarmo Mäkinen*
musiikki: *Sanna Vihervirta*
Tilaisuus päättyy ehtoollisen viettoon.

Muista!

Pispalan kirkon messut kesäsunnuntaisin kello 11.

Leena Mattilasta tuli oloneuvoksetar.

Ajat muuttuvat ja leikitkin muuttuvat, mutta kaikesta maailman myllerryksestä huolimatta meidän pitäisi muistaa antaa lasten olla lapsia!

Istun Pyynikin näkötornin kahvilan pöydässä ulkosalla auringon lämmittäessä mukavasti. Muistelen mitä äitini on kertonut omasta päiväkotiuurastani. Se alkoi Tahmelan seimessä vuonna 1970, jolloin seimen ja tarhan puolet oli tiukasti erotettu toisistaan näkymättömällä aidalla. Äitini muistelee kauhuissaan, miten pikkulapsilla ei saanut olla sukkahousuja, vaan piti olla sukkanauhat ja sukat! Istun pöydän ääressä tärkeän näköisenä muistivihkoni ja kynän kanssa, jotta Mattilan Leena tunnistaisi minut. Ja niinhän hän tunnistikin.

Pöytään kanssani istahtaa eloisa ja puhelias nainen, jonka kanssa pian pääsemmekin jutun alkuun. Käy selville, että Leena on aloittanut elokuussa 1971 sijaisena Tahmelan päiväkodissa, mutta ollut jo sitä ennen siellä työharjoittelussa.

Vuonna 1982 pienten lasten seimi ja tarhan puoli yhdistettiin Tahmelan päiväkodiksi. Silloin Leena otti vastuulleen koko päiväkodin johtajan tehtävät. Johtajan tehtäviä Leena hoisi iltapäivisin, ja aamupäivisin hän toimi puolipäivätarhalaisten lastentarhanopettajana.

Kahden vastuullisen tehtävän hoitaminen kävi melko rankaksi ja Leenan oli tehtävä vaikea päätös luopua lastentarhanopettajan tehtävistä ja varsinkin ”omista lapsista”.

Kysyn miten 1970-luvun lapset eroavat 2000-luvun lapsista, niin Leena toteaa, että lapset ovat aina lapsia. Ajat muuttuvat ja leikitkin muuttuvat, mutta kaikesta maailman myllerryksestä huolimatta meidän pitäisi muistaa antaa lasten olla lapsia.

Olemme yhtä mieltä siitä, että tänä päivänä lapset joutuvat aivan liian nuorina kuulemaan ja näkemään heille sopimattomia asioita.

Tahmelan päiväkodin johtaja Leena Mattila eläköityi. - Nyt on aikaa lastenlapsille.

-Olisipa tuolloin lapsella joku aikuinen, jolle voi puhua ja jolta voi kysyä, Leena toivoo.

Leenan mielestä neljäkymmentä vuotta sitten päiväkoti oli vanhemmille lasten kasvatusta varten oleva laitos, kun nykyään sitä pidetään hoitopaikkana työpäivän ajan. Lastentarhanopettajat -ja hoitajat eivät esim. 1970-luvulla juurikaan keskustelleet vanhempien kanssa, tarhan portilla sekä kevät- ja joulujuhlissa tervehdittiin vain pikaisesti. Nykyään vanhemmat osaavat paremmin vaatia ja kysyä lastensa kuulumisia ja tekemisiä päivän aikana.

Leikki on lasten työtä.

Leikkimisen taito saattaa olla nykylapsilla hakesessa. Heille pitää opettaa sitä. Tahmelan päiväkodissa pidetään leikkipäiviä eri ikäisten ryhmissä, oman taitotason mukaan. Pienimmät saattavat järjestää tuolit jonoon ja ajella hienolla linja-autolla. Isommat rakentavat kaupan tai heittävät vaakapa kipakat löylyt laatikkosaunassa.

Leenan mielestä sadut ja leikit ovat tärkeä osa lapsuutta ja niiden avulla opitaan paljon aivan huomaamatta. Leena muistelee erästäkin kevätkuuhla lämmöllä. Siihen valmistautuminen aloitettiin jo talvella satuja lukemalla. Lapset äänestivät saduista parhaan, Lumivalko ja Ruusunpuna, ja siitä alettiin työstämään kevätkuuhla näytelmää. Lavasteet ja kaikki muu rekvisiittia tehtiin itse ja näytelmä esitettiin päiväkodin pihalla isille, äideille, sisaruksille, mummuille, kummeille ja kaikille paikalle tulleille.

Leena ei voi olla kertomatta omista, ihanista ”Leenan näköisistä” läksiäisistään, jotka lapset ja työtoverit olivat hänelle järjestäneet kaiken kiireen keskellä.

Lopuksi kyselen miten Leena on ajatellut viettää eläkepäiviään. ”Puuhaa riittää”, Leena kertoo ja jatkaa kertomalla ihanasta puutarhastaan Ruovedellä, jossa viettää paljon aikaansa miehensä kanssa. Oman huomionsa saa kolme lastenlasta, joille on nyt aikaa.

-Ja vielä pitäisi käydä päiväkodilla työpöytä siivoamassa, oloneuvoksetar huokaa.

Jäniksille heiniä!

(taas)

Kulttuuriosuuskunta Komeetta

www.kulttuuriosuuskuntakomeetta.fi

Taivas TV7 on suomalainen kristillinen televisiokanava, joka tuo **HENKEÄ JA ELÄMÄÄ KOTIISI**

Kanavapaikka
Tampereella

23

TV7

Ohjelmat reaaliaikaisina
myös netissä: www.tv7.fi

PIRKANMAA

MA-PE 7-21
LA 7-18
SU 12-21

Sale

Edullinen. Tuore. Helppo.

SALE PISPALA

Pispalan valtatie 2 U
puh. 010 767 2070
sale.pispala@sok.fi

**VIIHTYISÄÄ
SEURUSTELUA
JA MAISTUVAA
PUBIRUOKAA.**

**PUBIAAMIAINEN
JOKA PÄIVÄ
KLO 12 ASTI.**

TERVETULO!

vuodesta 1964
Tuoppi

Pyynikintori 6
Puh. 010 767 2360
Avoimma ma-to 10-24,
pe-la 10-02, su 11-24

Näin hän sen näki

Säveltäjä, kuoronjohtaja, muusikko Asko Vilen on julkaissut muistelmateoksen elämänsä kuudesta vuosikymmenestä. Kirjassaan hän osoittaa paitsi hyvää muistia ja havaintokykyä, myös huomattavaa avoimuutta silloinkin, kun käsitellään vaikeampia aihepiirejä.

Vilen toimi pitkäaikaisena Suomen Työväen Musiikkiliiton musiikinohjaajana, Kanerva-kuoron johtajana sekä opettajana ja lehtorina musiikkiopistoissa Hyvinkäällä, Hämeenlinnassa ja Tampereella. Viime mainitusta alkoivat omat musiikin opinnot, jotka sittemmin jatkuivat Sibelius-Akatemiassa.

Tamperelaisittain Vilen muistetaan ehkä laajimmin Kanerva-kuoron johtajana. Kuoron suurimpana saavutuksena pidetään näyttämöllistä kuoroteosta Amuri, jota esitettiin TTT:n uudella näyttämöllä. Työläiskaupunginosan historiaa käsitelleen teoksen pääosassa lauloi Ilmo Korhonen. Toinen kuoron iso työ oli Punaiset kellot ja kolmantena kansanooppera Kullervo. Kaikki teokset olivat Asko Vilenin säveltämiä ja Kalevi Kalemaan kirjoittamia töitä. Tekijöiden käsistä lähti kolme muuta laajaa teosta toisille näyttämöille.

Vilenin ammatissa keskeistä olivat kuorojen ohjaukset ja lauluteosten sovitukset, musiikin opiskelijoiden perusopetus sekä puhallinsoittajien opetus, mikä liittyi erityisesti Vilenin oman soittimen trumpetin hallintaan.

Vilen osallistui itse soittajana moniin kokoonpanoihin, alkaen varsinasta ammattilaisen uraa edeltäneistä, mutta myöhemminkin jatkuneista keikkamusikon töistä. Monet viihdealan ammattilaiset tulivat samalla tutuksi. Mieleen jäi esimerkiksi Irwin Goodman, joka oli äärimmäisen asiallinen ja myös puhaltajien nuottitarpeet muistava ammattilainen.

Kirjoittajan avomielisestä muisteluksesta esille nousevat vaikeat vuodet niin työelämässä kuin perheessään. Hän valottaa kahteenkin tärkeään työsuhteeseen liittynyttä kuuhuntaa, jotka eivät väistä edes yhteisyyden aatteelle omistautuneita kulttuurijärjestöjä.

Toinen kuuhunta, joka yltyi päähenkilön kokemaksi ajojahdiksi, jätti jälkensä sairastumiseen asti. Tästä Vilen kertoo avoimesti. Toisessa yhteydessä hän puhuu peittelemättä myös avioelämän ja rakkaussuhteiden ristiriidoista. Päähenkilö eli vuosikaudet kulissiavioliitossa, piti suhdetta varsinaiseen rakkauteen, ja joutui koetteelle myös isänä virallisen liiton purkauttua.

Vilenin suomalainen mies on monella tapaa tyypillinen suomalainen mies. Toisin kuin tavallisesti puhutaan, tämä on läheisyyteen, inhimillisyyteen ja välittämiseen uskova ihminen. Mutta hän voi olla myös haavoittuva, hauras ja vetäytyvä olento, jolle ristiriidat ja oma päättämättömyys ovat vaikeita hallittavia.

Päätöksenteon ja oman tahdon vaikeuteen Vilen etsii lankoja lapsena olost. Köyhään työläisperheeseen Tyrvällä syntyneellä nuorella pojalla oli vähän yllykkeitä paremmasta elämästä. Vaikka työpaikka metalliverstaalla oli luvassa jo alaikäisenä. Se olikin melkein Vilenin kohtalo. Hän ravistautui irti työmiehen suppeasta elämästä ja kaipasi kaupunkiin. Tampereesta tulikin sitten kohtalo pitkäksi ajaksi.

Asko Vilen on eläkkeelle jäätyään julkaissut tiheään tahtiin kirjallisia teoksia, joista vuosi sitten saataville tuli aforismiteos Huomioita tuomiota. Nyt on ilmestynyt muistelmateos Näin sen näin sekä runoteos Olen kuin tämä maa ja lastenkirja Pyöreän Hahmon Ritarit.

**PISPALAN
PUTKIPOJAT**

Pispalan valtatie 120 B II
Postiosoite:
PL 30 33251 Tampere

Puh. 010 440 6000
Fax 03 3422 154
pispalan@putkipojat.fi

www.putkipojat.fi

TAIDELIIKE
Art Pispala

**Arvotaiteen myynti, osto,
vaihto ja ilmainen arviointi**

p. 0400 731 262
www.artpispala.fi

Pispalan valtatie 13 A 1 (Pispalan taidetalo), 33250 Tampere

ELÄINLÄÄKÄRI
Inka-Mari Anttila

Pättiniemenkatu 5
33270 Tampere

VASTAANOTTO AJANVARAUKSELLE p.040 585 9799

**Pyynikintorin fysioterapia
ja hieronta**

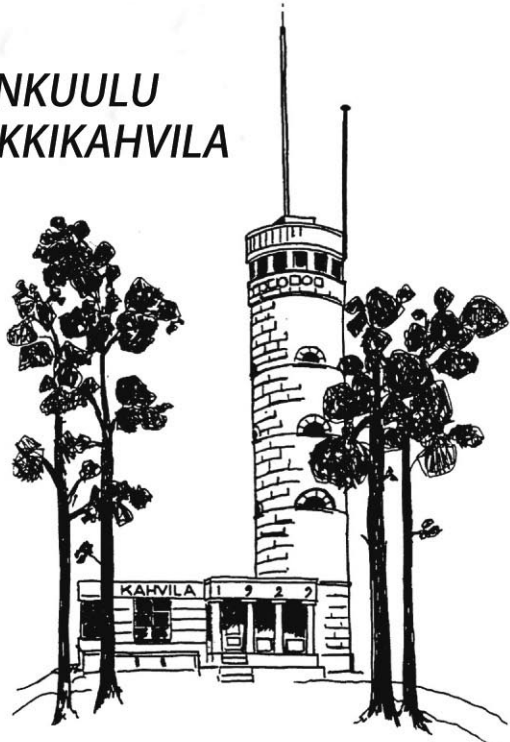

Pyynikintori 4
33230 TAMPERE
puh. (03) 222 9295

Fysioterapeutit
TIINA HEMMILÄ
MARJA-LEENA HYVÖNEN

Pyynikin näkötorni

**MAANKUULU
MUNKKIKAHVILA**

Avoinna joka päivä 9-20, p. 03 212 3247
www.munkkikahvila.net

**TAMPEREEN
LIHAJALOSTE OY**

Puhelin (03) 344 0264

Tuoretavarain erikoisliike
PYYNIKINTORIN LIHA

41 vuotta iloista lähipalvelua

Pyynikintori 6, avoinna ma - pe 9 -19, la 9 - 15

KAUNEUSHOITOLA
AFRODIT

Sky-Cidesco kosmetologi
Meikkaaja
TIINA ISOKASKI

Pirkankatu 16,
33230 TAMPERE
puh. (03) 213 2226
www.kauneusafroditi.fi

KAMPAAMO
HÄME

Reija Jantunen
Pyynikintori 8, puh. 222 0140

AVOINNA: ark. 9-17
la 9-13
ke suljettu

PARTURI
Team

Puh. 2221 333
Pyynikintori 3
(Heinätorin puolella)

Kauneus- ja Jalkahoitola Katri

Kosmetologiset hoidot, kestopigmentointi ja
valoimpulssihoitot

Pispalanvaltat. 56
(Hesburgeria vastap.)

 345 2555

Hiusmuotoilija
Satu Salmi
222 4737

Tahmelankatu 6
33240 Tampere

*Näen keskiyön auringon,
taas kaamos voitettu on.
En unta silmiini saa, näin valvoo koko maa.*

*Tää taikayö huumaten
pois päivän vie arkisen.
Käy keijutkin tanssimaan,
kun kokko roihuaa.*

*Näen tyynenä veden pinnan,
sen peilin sun kuvas heijastaa.*

(Asko Vilen: Olen niin kuin tämä maa, 2009)
(c) STM-musiikki